

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

PENTAGONO PRANEŠIMAS

Pentagonas savo pranešime nurodo keletą priežasčių, kodėl amerikiečių įkaltų gelbėjimas Irane pasibaigė tragiškai: a/ helikopterų priežiūra buvo nepakankama, b/ neganėtinai apmokyti šiai misijai pilotai ir c/klaidi nanties pranešimas apie meteorologines sąlygas tuo metu.

Skaitytojui, jeigu tai yra tiesa ir nenuslepiamos svarbesnės priežastys, tik dar baisiau darosi dėl tokio visiškai amerikoniškos vėjavaikiškumo. Ir dar mažiau tikėtina, kad tai vienintelės priežastys...

PAMINKLAS PRIEVARTA GRĄŽINTIEMS

Pagal Jaltos susitarimą po karo /1945-1947/ iš Vakarų kraštų buvo prievarta grąžinta Sov. Sąjungai apie 3 milijonų piliečių, kurių vieni buvo sušaudyti, o kiti atsidūrė koncentracijos stovyklose. Toms Jaltos aukoms dabar Londone prieš Viktorijos ir Alberto muziejų, bus statomas paminklas su tokiu įrašu: "Šis paminklas pastatytas čia visų partijų parlamento narių ir kitų prisiminčių tūkstančiams Rusijos ir kitų Rytų Europos tautų nekaltiesiems vyrams ir moterims ir vaikams, kurie baigiantis Antrajam pasauliniam karui repatrijuoti buvo įkalinti ir mirė nuo komunistinių vyriausybių rankos".

Tą projektą "Pravda" išvadino papiktinančiu. Paminklą leido statyti min. pirm. M. Thatcher.

POLITINIAI DIALOGAI

Vienoje buvo susitikę Sov. Sąjungos užsienio reikalų min. Gromyko ir JAV valstybės sekr. Muskie, kuris viešai pasakė Sov. Sąjungą kritikuojančią kalbą.

Lenkijoje buvo susitikę Brežnevas ir Prancūzijos prez. Giscard d'Estaing.

Pakistano sostinėje Islamabadė įvyko 40 musulmoniškų kraštų viršūnių konferencija, kurioje buvo svarstomas klausimas, kaip surasti būdus geriau susiprasti su Afganistanu tiesiogiai, aplenkiant didžiuosius - JAV ir Sov. Sąjungą.

JUGOSLAVIJOS PREZIDENTAS MIJATOVIČ

Dar Tito gyvam esant, buvo sudaryta 8 asmenų prezidentūra /po vieną asmenį nuo 6 respublikų ir 2 auto-

nominių sričių/, kuri turėjo valdyti kraštą, po jo mirties.

Tas kolektyvas prezidentų pirmininku išsirinko Cvijetin Mijatovič, buvusį Jugoslavijos ambasadorių Maskvoje.

AUSTRIJA ATŠVENTĖ NEPRIKLAUSOMYBĖS SUKAKTĮ

Austrija iškilmingai atšventė 25 metų sukaktį, kai pagal 1955 m. sutartį ji atgavo nepriklausomybę - kai išsikraustė okupacinės vokiečių ir sovietinės pajėgos.

SOVIETINIAI PASIŪLYMAI ABEJINGAI PRIIMAMI

Vakarų kraštai nelinkę priimti Sov. Sąjungos pasiūlymo sušaukti pasaulinę viršūnių konferenciją dabartiniam tempimui svarstyti. Taip pat abejingai žiūrima ir į Afganistano vyriausybės idėją, kad Iranas ir Pakistanas turėtų pasirašyti su Afganistanu sutartį nesikišti, o JAV ir Sov. Sąjunga prisiimti garantuotojų vaidmenį.

PAKELTA MARKĖS VERTĖ, KAD LENKAI TIEK DAUG NEIŠPIRKŲ

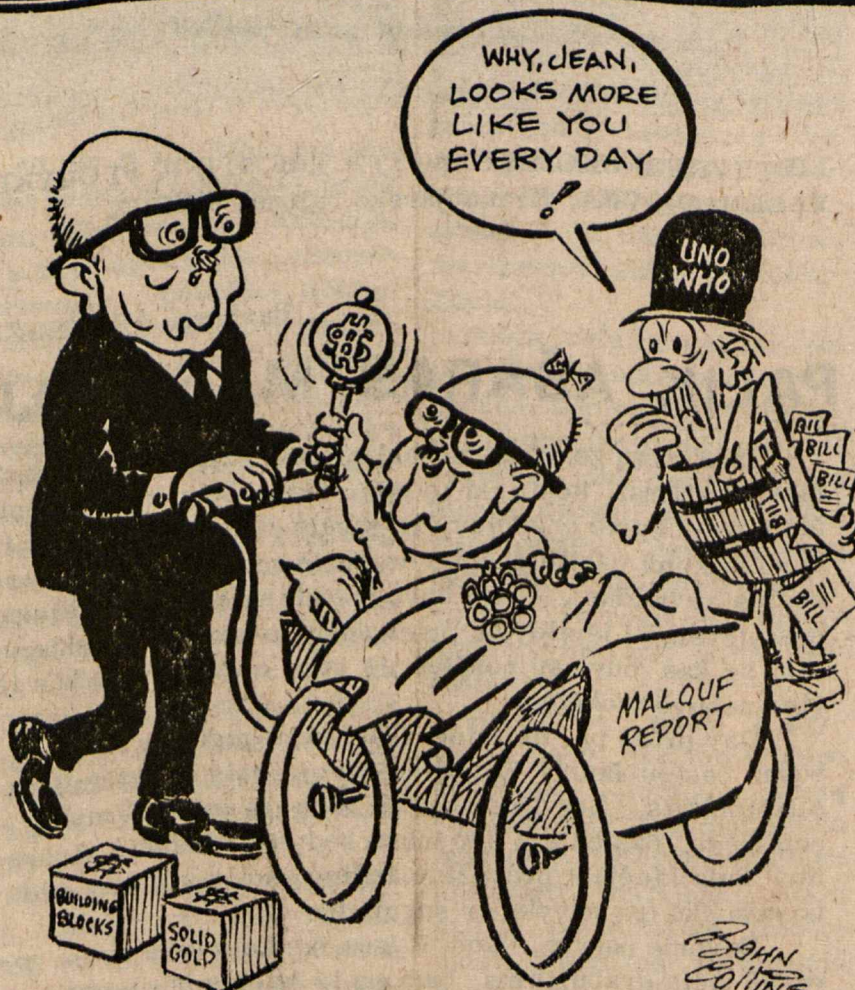
Rytų Vokietija pakėlė savo markės vertę 14 procentų, kai ji keičiama į zlotus. Tas pakėlimas bus taikomas tik tiems lenkams, kurie turės atvažiuoja apsipirkti, o šiaip jo vertė paliekama, ko kila ligi šiol buvo.

Kasmet atvažiuoja iš Lenkijos tūkū turistų kokie 6 milijonai ir išperka kai kuriuos gaminius taip, jog jų savo gyventojams nebelineka.

Varžydamas tokį apsipirkimą, Rytų Vokietija iš pradžių turistams buvo uždraudusi išsivežti paukštieną, dešras, tekstilės gaminius ir kai kurias drabužių rūšis, o vėliau prie tų draudimų pridėjo dar mėsą, daržoves ir kitokį maistą ir vaikų drabužius. Atsiliepdama į tuos varžymus, Lenkija buvo uždraudusi rytiniams vokiečiams išsivežti odos gaminius, džinsus, visokias prabangines prekes, kaip kailinius palтус ir elektros srities gaminius.

MALOUF RAPORTAS

88 puslapių dokumentas, paruoštas teisėjo Malouf buvo sulaukęs nuo viešo paskelbimo, laukiant praeinančiam referendumui Jame Montreallio meras Drapeau yra kaltinamas neatsakingumu ir nekompetentingumu, tvarkant Olimpinių pastatų vykdymą. Išlaidos paaugo net 11 kartų nuo skelbtos sumos. Struktūriniai trūkumai jau dabar pradeda rodytis.

OUR BILLION DOLLAR BABY
/ "The Montreal Gazette" /

NAUJA KRATŲ IR AREŠTŲ BANGA LIETUVOJE

Kunigų Alfonso SVARINSKO ir Sigito TAMKEVIČIAUS butuose buvo padaryta krata balandžio 19 d. Bent dviejų kitų Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komiteto narių kunigų butuose irgi buvo padaryta krata, bet suėmimų nebuvo. Balandžio 15 d. jie buvo perspėti, kad jeigu toliau veiks, tai gali būti suimti ir apkaltinti platinimu medžiagos, kuri šmeižia sovietinę valstybę ir visuomenę.

Iš Vilniaus ateina žinios, kad balandžio 9 ir 17 dienomis ten buvo padarytos kratos Vito ABRUČIO bute. Paimitas rankraštis, kuriame kritiškai rašoma apie sovietus. Jis neturįs ryšio su kitais lietuviais aktyvistais,

bet esąs kritiškas sovietų valdžios atžvilgiu. Jis turįs giminių JAV-se.

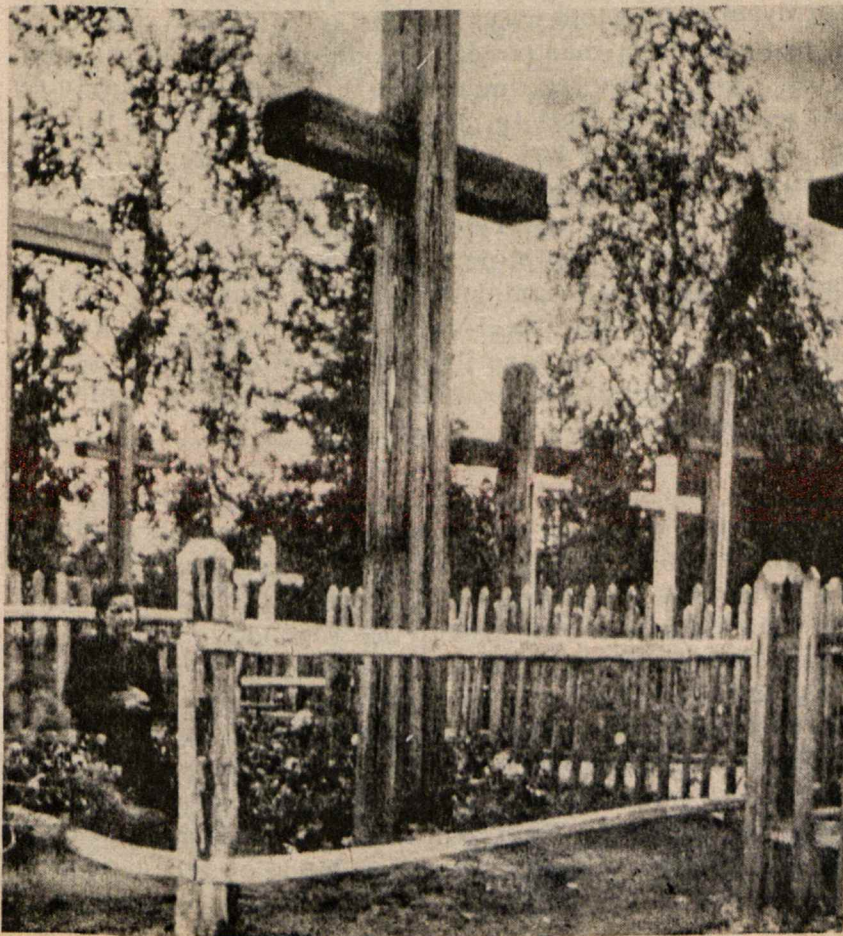
Vilniuje balandžio 25 ar 26 d. buvo suimtas JAŠMANTAS, apie 50 m. amžiaus. Jis anksčiau buvęs "Komso molskaja Pravda" korespondentas. Jo suėmimas siejamas su ryšiais su Skudžiu.

Antanui TERLECKUI sudaryta byla, kuriai duotas numeris 86. Jis esąs kaltinamas antisovietine propaganda ir šmeižimu. Jam grėsia 15 metų bausmė.

Jūliui SASNAUSKUI sudaryta atskira nuo TERLECKO byla, kuriai duotas Nr. 82. Atrodo, kad jam primetama mažesnė kaltė, negu TERLECKUI.

/Elta/

LIETUVIŲ TREMTINIŲ KAPAI NOVOSTROIKOJE. STO - VYKLOS ADMINISTRACIJA LEISDAVO KAIKURIAS LAIDOTUVIŲ APEIGAS.

"LABDAROS" DRAUGIJOS VEIKLA

"Labdaros" Draugijos narių metinis susirinkimas įvyko 1980 m. gegužės 3 d. Pirmininkavo inžinierius M. Strumila, sekretoriavo Z. Glemžienė.

Iš pirmininko J. Glemžos pranešimo paaiškėjo, kad ryšium su 1979 metais vykusiu Europoje - Anglijoje ir V. Vokietijoje IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresu, Draugijai teko atlikti papildomų darbų, o ir eilinių darbų padaugėjo.

Pagal praėjusiais metais visuotiniame narių susirinkime pareikštus pageidavimus siekti artimesnių ryšių su Brazilijos lietuvių moksleivija, Draugijos valdyba sudarė artimą kontaktą su Brazilijos lietuvių Bendruomenės valdyba, kuri rūpinasi moksleivija. Vasario 16 Gimnazijoje yra iš Brazilijos ir Venecuelos mokinių, jas daliai remia "Labdara".

ža, Conventrain 33, 7260 Calw - Hirsau, W. Deitchland. Banko sąskaita - Labdara e.V. Konto Nr. 1185168 (BLZ 60050101) Landesgironokasse Stuttgart 1. Su tikra pagarba

J. Glemža

JAV KONGRESAS STENGIASI PRAPLĖSTI RADIO LAIDAS

Kongresm. E. Derwinski, respublikonas, III apylinkė, ragina JAV atstovų Rūmus, kad jie praplėstų ir pagerintų radio laidas į Rytų Europą.

Jeigu Kongresas tą rezoliuciją priims, gali būti pagerintas transliacijų girdėjimas ir Pabaltijio kraštuose.

Baltų kilmės amerikiečiai kviečiami rašyti laiškus savo kongresmanams ir raginti juos paremti šią rezoliuciją. Laiškų kopijas patariama siųsti senatoriams su prašymu, kad jie įvestų panašią rezoliuciją Senate.

/Elta/

POGRINDŽIO "AUŠRA" 19 NR. JAU PASIEKĖ VAKARUS

Areštai ir kratos, po Afganistano užpuolimo sugriežtintos kontrolės sulėtino lietuvių pagrindžio spaudos gaminių ir siuntimų, bet jos neužgniaužė. Pasirodė ir "Aušros" 19 nr.

VEIKSNIŲ KONFERENCIJA

Susitaręs su diplomatinė tarnyba, VLIKas šaukia veiksnių konferenciją birželio 21 d. šeštadienį, Brooklyne, Kultūros Židinyje.

GIEDRAITIS-SPALIS

MIRĖ RAŠYTOJAS ROMUALDAS GIEDRAITIS - SPALIS

Rašytojas R. Spalis, g. 1915 m. spalio 31 d., mirė Ham-burge, V. Vokietijoje, kur dar bandė ieškoti medicinos pagalbos prieš vėžio ligą.

Britanijon, į Halifax'ą atvyko 1947 m. Pradžioje dirbo tekstilėje, vėliau mokytojavo.

Parašė 7 romanų ciklą, jį pradėdamas "Gaivės berniuko nuotykių". Paskutinią, baigtą jau sunkiai sergant, yra atiduota leidyklai Viltis Amerikoje, pavadinta "Aukštinio saulėlydžio gundymai".

Be to yra išleidęs dvi feljetonų knygas ir du novelių rinkinius.

Susirinkimas pareiškė nuoširdžią padėką visiems rėmėjams ir talkininkams, o ypač talkininkams, tiek pavieniems, tiek organizacijoms ir kviečia toliau remti "Labdarą".

Mūsų išeivijos visuomenei veikiant sutartinai, neabejotinai plėsis "Labdaros" veikla ir daugės mums labai reikalingos akademinės šviesuomenės gretos.

Susirinkimas perrinko Valdybą ir Revizijos Komisiją: Valdybą sudaro: J. Glemža, Dr. J. Norkaitis, Dr. M. Stankuvienė-Saulaitė, Ch. Šereikienė, kandidatė - Z. Glemžienė ir E. Lucienė. Revizijos Komisija sudaro - P. Gudelis, L. Diršė ir M. Šiušelis.

Draugijos Valdybos adresas kaip ligšiol: Jonas Glen-

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS HL SPAUDOS BENDROVĖ,
Redaguoja Redakcinę Kolegiją

Telefonas: (514) 366-6220.

Second Class Mail Registration NO. 1952 Return postage guaranteed.
Postage paid at Lehigh, P. Q. Published by The Independent Lithuanian Publishing Co. at 7722 George Street, Lehigh, P. Q. Canada. H8P 1C4.

METINĖ PRENUMERATOS KAINA KANADOJE: \$14.00,
VISUR KITUR - \$15.00, RĖMĖJO - \$20.00

P.s. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Raškraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Tikruosius Tremtinius Prisimenant

Stovyklų laikais vadino save tremtiniais. Beveik senti mentalaus tragizmo apimti, tarėmės esą didžiosios pasaulio nelaimės scenoje pagrindiniai veikėjai, kenčią klaičių, neužtarnautą tremtį. Tarėmės esą tremtiniai, nors didžiausia dalis mūsų buvome pabėgėliai. Nesakėmės tai todėl, kad manytume pabėgėlių likimą esant neskaudų, netragišką. Visiems visada skaudu palikti savo žemę, ypač, kai tai daroma okupanto persekiojimų ir katorgų vengiant.

O tačiau - tikrieji tremtiniai buvome ne mes. Tikroji maskoliškoji ir bolševikinė tremtis prasidėjo prieš 40 metų birželio mėnesį mūsų Tėvynėje, kai Raudonoji Armija įžygiavo Lietuvon ir sovietinė valdžia pradėjo tremti pirmuosius lietuvius į savo nesuskaitomas vergų stovyklas. Lietuviai pakalikai /tokie, kaip Paleckis, Sniečkus, Venclova, Liudas Gira, etc./, pataikaudami Maskvos viešpačiams ir jų bijodami /ypač "tėvo ir mo-kytojo" Stalino NKVD botago/, sudarinėjo "liaudies priešų" sąrašus. Padėjo juos įkalinti ir likviduoti. Kai po metų /1940 m. birželio mėn./ prasidėjo masiniai tremimai - Maskvos budelių ir jų pagalbininkų mašina jau veikė neblogiau už Hitlerio "naikinimo lagerius. Pagaliau naciai tebuvo rusiškųjų koncentracijos stovyklų imitatoriai.

Šiandieną verta atsiminti visa tai, nes jau dažnėja balsai, ypač krašte, kad "girdi, pamirškimės tremimus, Sibirius, kamčatkas, nes tai buvo tik Stalino nedoris darbai. Dabar esą geriau. Bet argi sovietiniai koncentracijų lageriai išnyko? Kalėjimai tušti? Žmogus nebežudomas už tai, kad yra tik lietuvis, latvis, estas? Arba tikintis? Arba pasiilgęs laisvės? Kur dar ir patys vargšai rusai? Paskutiniu metu pridėkime dar ir naujausias aukas - afganistaniečius.

Kol nors vienas kalėjimas Sovietijoje tebėra turime šaukti. Kol nors viena vergų stovykla tebėra - šaukime. Nepamirškime priminti sau ir pasauliui, kad sovietinė vergija nepašaukta, kad žmonijos gėda tebegyvuoja. Ir kad daugelis, kurie ją vykdė, tebėra gyvi ir neubasti, ir pavojingi. Jų tarpe daugelis tokių, kurie šaukia apie nacių žudynes, bet patogiai pamiršta tas, kurias jie patys vykdė arba padėjo vykdyti sovietiniams budeliams. Tokie, prieš pradėdami kaltinti kitus ir kalbėti apie kolektyvines kitų kaltes, teprišmena savo budeliškus nuopelnus raudonajai imperijai. Ir tie švelnūs humanistai, taip greitai ir mikliai ir asarodami, randą visokių nedorybių raštus kitų akyse, tepaieško savo pačių ir savo artimųjų bei bendrakeleivių praeities knygose pasilikusių labai nešvarių puslapių. Tegul šiandien nusilenkia kartu su mumis ties tikrųjų tremtinių ir XX-ojo amžiaus kankinių kapais visuose tebeviešpataujančios sovietinės imperijos kraštuose. Tegul nusilenkia ir prieš tuos nužemintuosius kalėjimuose, psichiatriinėse ligoninėse ir gulaguose.

Gal gi po 40-ies metų ir mūsų kankiniai verti prisiminimo? Gal nukankinto lietuviu reikia, galima ir būtina gailėtis, bent vieną kartą metuose?

H. NAGYS

Kazys Bradūnas

MANO KAULAI NUBALO

MANO KAULAI NUBALO KAIP SNIEGAS
MANO ŽIRGAS PRIE ŠONO RAMUS,
MANO VARDŲ NEATMENA NIEKAS
MEDINIUOSE ŠIAURĖS KAIMUOSE.

BĖGA ŽMONĖS, IŠKODAMI PELNO.
AŠ BE LOBIU GENTIES VIENTURYS,
TIKTAI VARPUTI LAIKANČIAM DELNE
SUKA LIZDĄ LAUKU VYTURYS.

PANORAMA

LIETUVIŲ RANKOMIS STATYTA TREMTINIŲ STOVYKLA
VALENTINOVKA, Krasnojarsko rajone, SIBIRE.

Barbora ARMONIENĖ

PALIK AŠARAS MASKVOJE

1948 metų gegužės mėnesį prasidėjo didžiausi masiniai išvežimai, kokių iki to laiko dar nebuvo buvę. Visi ūkininkai, kurie ankščiau yra turėję daugiau žemės ir buvo laikomi pasiturinčiais ar kurie turėjo geresnius trobesius ar baldus, - visi buvo tremiami į Sibirą. Niekas neatsižvelgė į išpildytas prievoles, nebuvo jokio skirtumo, ar kas buvo sumokėjęs tik pusę mokesčių ar kas iš viso nebuvo mokėjęs.

Dar prieš pat likiminę 1948 metų gegužės 22 dieną buvau besiruošianti Rygon su savo gerais bičiuliais Aukštuoliais. Latvijos sostinė buvo tik apie 50 mylių nuo mūsų, pasiekiam pro mūsų sodybas einančiu vieškelio. Sulaikinėjanč pravažiuojančius sunkvežimius, būdavo nesunku ten nuvykti ir sugrįžti.

Buvome patyrę, kad Rygos juodoji rinka buvo geresnė vieta drabužiams, batams ir kitoms būtinoms prekėms pirkti ir ten buvo mokamos geresnės kainos už mūsų žemės ūkio produktus.

Abi Aukštuolių moterys išvyko gegužės 20 dieną, aš savo kelionę atidėjau porai dienų, kad iškepičiau duonos savo nedidelei šeimai.

Gegužės 22 dieną, apie 4 valandą ryto, išgirdau bel-džiantį duris. Kaimynas Jonas Vaiginas prašė, kad atidaryčiau duris - jis turįs man kažką labai svarbaus pranešti. Pravėriau duris ir apstulbau iš išgąsčio. Už jo nugaros buvo visas būrys ginkluotų kareivių, koks trisdešimt. Kieme - paruoštas kulkosvydis. Būrio karininkas, pastūmęs mane į šalį, išiveržė vidun ir pareikalavo mano paso ir pieno pristatymo kortelės. Pažiūrėjęs į tuos popierius, išsitraukė iš kišenės raštą ir monotonišku balsu perskaitė, kad vyriausybė yra nutarusi iš-tremti mane iš Lietuvos į kitą sovietinę valstybę už kenkimą Sovietų Sąjungai. Paklausus, kuo aš galėjau pakenkti, atsakė, jog į tai bus atsakyta vėliau.

Po oficialaus pareiškimo, jis liepė man paskubėti, nes esą tediota tik pusvalandis pasiruošti kelionei. Triukšmo pažadintas sūnus ėmė verkti. Nuraminau jį ir liepiau skubiai rengtis pačiam, nes man dviejų rankų bus per mažą, kad atsirinkčiau pačius reikalinguosius daiktus kelionei. Jis stengėsi, kiek išmanydamas, pats apsiręngti, lyg ruošdamasis mokyklon. Po kiek laiko atėjo į kambary su knygomis rankutėse, su apsiaustu, net kaklaraištį ant apatinių marškinų pasirišęs, tik viršutinius marškinus pamiršęs užsivilkti. Taip ir liko jis visą pirmąją sunkios kelionės dieną be viršutinių marškinų.

Pamačius sūnų sustiprėjau ir puolau visu įniriu - mu rankioti daiktus. Buvo pasakyta, kad lagaminų imtis negalima, o visa turiu susidėti į bulviamašius. Duonos dar nebuvo išsiųsusi, šaukiaus pro duris kaimynus, kad padėtų man ruošti ir atneštų nors porą kepalų duonos. Kaimynai prisibijojo patys rodyti ir delsdami atsiuntė 17 metų merginą man padėti. Pradžioje mergina ir pati bijojo, kad nebūtų ištremta kartu su manim, bet karininkas patikrino jos pasą ir, jos pavardės nesuradęs turima-me sąrašė pasakė, kad ji būsianti paleista mums išvykus. Rusų karininką lydėjo du lietuviai - vyras ir moteris, kurių uždavinys buvo sudaryti mano paliktų daiktų sąrašą.

Žvilgtelėjau į spintoje stovinčias puikias stiklines vazas ir pasakiau karininkui, jog šukės, anot mūsų patarlės neša laimę. Jis šyptelėjo, ir aš nuo lentynos pagriebus trenkiau vieną vazą į grindis. Siekiau ir antrosios, bet jis mane sulaukė ir griežtai įsakė nenaikinti socialistinės nuosavybės.

Turėjome gerą patefoną ir nemažą plokštelių. Aš juo ypatingai didžiavausi, nes jį buvome parsigabėję iš Amerikos ir visa apylinkė juo žavėjosi. Staiga šovė mintis, jog gal esu tik todėl tremiama, kad kas nors iš vietinių komunistų bus jo išgėdęs. Pasiėmiau akimirklai, kada niekas nematė, numoviau patefono galvutę ir ėmiau į vieną prikrautų maišų. Vėliau sužinojau, kad dėl tos patefono galvutės buvo daug kalbų. Komunistai įtarė, kad kas nors kaimynų bus ją pavogęs. Po trijų mėnesių Sibire gavau laišką klausiant, kur ta galvutė paslėpta. Atsakiau, kad jeigu atsiųstų man penkis svarus taukų, gal ir išduočiau paslaptį. Pasirodė vėliau tinkama galvutė buvo surasta Rygoje, o patefonas dar ir šiandien tebe naudojamas N. Radviliškio komjaunimo raudonajame kampelyje.

Susikrauti į maišus visa, kas man tuo metu atrodė būtiniausia. Vėliau tik paaiškėjo, kad palikau daug vertingų daiktų, pavyzdžiui, laikrodį, bet pirmoje eilėje prisiminiau įsidėti apie šešis svarus sūdyto sviesto ir apie dešimt svarų taukų.

Praėjus pusvalandžiui, mano sūnus, aš pati ir mūsų daiktai buvome jau vėžime ir, griežtai saugojant, nuvežti į Suosto bažnytkaimį. Ten suvarė mus į L. Vaigino daržinę. Pats Vaiginas su visa šeima taip pat buvo tremiami ir veik visą naktį uždaryti kartu su mumis daržinėje. Išlaikė ten apie tris valandas, kol surinko apie dvidešimt penkias šeimas, po to tais vežimais nuvežė mus į Maldikius, apie penkias mylias nuo Suosto, kur vėl keturias valandas išbuvome kitoje daržinėje. Visi keliai buvo užpildyti panašiais, griežtos apsaugos lydimais, vežimais.

Surinkus apie 200 šeimų, ketvirtą valandą po pietų mus suvarė į sunkvežimius, kiekvieną jų saugant keturiems ginkluotiems kareiviams. Beveik visi sunkvežimiai buvo amerikiečių gamybos. Mus vežė į Panevėžį. Kelias vedė pro mano gimtąjį kaimą. Pažvelgus į mieląją, senąją namą, kur praleidau laimingą savo jaunystę, vėl apsiašarojau. Galvojau, ar beteks vėl kada pamatyti savo gimtąjį kaimą, kaip ilgai iš viso beteks gyventi, kokia sūnaus ateitis... Pasvalyje gyveno mano sesuo. Sustojome kaip tik netoli nuo jos namo. Pamačiau ją, ji mane taip pat pastebėjo. Mačiau, kaip ji kažką padavė savo dešimties metų sūnui, kad atneštų man. Bet sunkvežimiams pajudėjus, jis mūsų nebesiekė.

Mažant tremiamus gerus bičiulius ir pažįstamus, mums ne kartą skaudėjo širdį, bet dabar mūsų skausmas buvo kitoks, nes trėmė jau mus pačius.

Pravažiuojant žvyruobes Vaiginienė neišlaikė ir pradėjo garsiai raudoti, nes ten buvo palaidotas jos sūnus partizanas. Žinojau jos susijaudinimo priežastį, bet kiti ne, ir jiems pradėjus klausinėti, kas atsitiko, ji bijojo pasakyti.

Iš pradžių man atrodė, jog ištremiami visi lietuviai. Mūsų gana pasiturinčioje apylinkėje buvo ištremta gal kas aštunta šeima. Tačiau už trijų mylių esąs Aukštuolių kaimas buvo visiškai ištuštintas.

Panevėžio stotyje suvarė mus į gyvulinius vagonus, nuo keturiasdešimt iki šešiasdešimt žmonių į vagoną. Vagonuose buvo sukalta po dvi eiles narų, bet nebuvo nei čiužinių, nei išviečių. Žmonės savo daiktų maišais užėmė tiek vietos, kad vos galėjome ir pasisukti, nekalbant jau apie vietą išsimiegoti - buvome sugrūsti, kaip silkės statinėje. Net dabar šurpas krečia tātai prisiminus.

Mūsų ešalone kartu vyko ir kaimynė Petrauskienė iš Užsilių kaimo, esančio dvi mylios nuo mano namų. Jos vyras buvo kalėjime dėl politinės veiklos, ji buvo pasilikusi viena su dviem vaikučiais - dukra aštuonerių metų ir sūnus penkerių metų. Tremimo metu ji bandė šokdama į šulinį nusižudyti, bet buvo išgriebta vos tesusibraižiusi. Visą šlapį, su verkiandais vaikučiais, ją atvarė į tą pačią daržinę, kaip ir mes, tik nieko nepasiėmusių su savimi, nes ji neišnaudojo to pusvalandžio, kuris buvo duotas kelionei pasiruošti.

Mano vagonė buvo Tamošiūnų šeima. Ją išvežant, namuose tebuvo tik vyras su šešerių metų vaiku. Žmona tuo metu buvo ligoninėje - gimdė antrąjį kūdikį. Kareiviai ištraukė ją iš ligoninės su kūdikiu vos keturias valandas po gimdymo. Šešiasdešimt penkerių metų našlė gyveno su savo 83 metų paliegusia motina, kuri jau ketveri metai nesikėlė iš lovos. Jos sūnus buvo kalėjime. Tos abi moterys taip pat buvo mūsų vagonė.

Čia buvo ir mano geras bičiulis Pebras Dravinskas su žmona ir dviem vaikučiais, 7 metų ir 5 mėnesių amžiaus. Kitą kaimyną Vaiginą jau esu minėjusi. Be jo ir žmonos, vyko jo motina, 83 metų, dvi dukros 14 ir 21 metų ir sūnus.

Panevėžyje traukinys išstovėjo dvi dienas. Maisto visai negavome, davė tik vandens atsigerti. Galėjome išeiti tik ant savo reikalo, bet ir tai tik sargybinių lydimi. Taip belaukiant, gretimame vagonė pasigirdo moters klyksmas. Sužinojome, jog tai motina verkė savo dukters, kuri bandė pabėgti, kai atėjo jų išvežti iš namų, bet buvo automatu persauta ir nugabenta ligoninė. Dabar motina, vežama kartu su savo 6 metų sūnumi, verkė, nežinodama dukters likimo. Vyras mirė kalėjime, neatlaikęs kankinimų tardymo metu.

Mūsų ešalona buvo sudaryta iš šešiasdešimt vagonų, taigi, galima apskaičiuoti, jame buvo apie 2400 žmonių. Pagaliau, traukinys pradėjo lėtai judėti. Traukinyje esantieji tremtiniai ir stotyje pasirinkę gimines ėmė verkdam klykti. Kai kurie jau drąsiai užvedė žinomas partizanų dainas, nes nebebuvo ko bijoti. Kas gi jiems blogesnio begalėjo atsitikti.

.....

IRKUTSKO JURTA, kurioje B. ARMONIENĖ su sūnum buvo apgyvendinta. Prie durų sėdi asmuo, kurio šeima užėmė didžiąją tų "rūmų" dalį.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Marijuana Tikrai Pavojinga

/iš "RD" žurnalo, anglų k. laisvai vertė b.n./
/pabaiga/

Klinikose dirbantieji, kurie dažnai mato tokius rūkymo rezultatus, kaip ir tyrinėtojai mokslininkai, yra labai susirūpinę. Dr. Mitchell dirba vaistų pervartojimo programoje, pasakė visų specialistų nuomonę: "Dažniausiai, kai jaunimas nuostoja rūkės marijuaną, atgauna prarastą trumpalaikę atmintį. Bet aš taip pat esu matęs jaunuolių, chroniškai rūkančių, arba tokių, kurie maišydavo marijuaną ir kitokius vaistus. Ir jų atmintis jau nebeatsitaisė ir nuostojus vartoti marijuaną ir kitus vaistus".

Marijuanos rūkymas, kaip minėta, pakeičia pituitarinę liauką smegenyse. Pastaroji reguliuoja kitų liaukų funkcijas ir hormonus, kontroliuojančias lytines funkcijas ir vaisingumą.

1978 m. St. Louis mieste daktaras J. Bauman ir R. Kolodny savo raportuose pabrėžė, kad moterų, rūkančių 3 kartus savaitėje arba kasdieną marijuaną, mėnesinio ciklo fazės pasikeitė taip, kad dėl to būsimas gemalas negalėtų būti tinkamai išmaistintas nėštumo metu. Taip pat buvo paveikta hormonų gamyba, kuri sumažina pieną.

Dr. Kolodny tyrinėjo 500 vyrų 18-30 m. amžiaus, kurie rūkė 6 ar 7 metus marijuaną. Jie, pagal statistiką, pasižymėjo sumažintu lytiniu gyvenimu ir tie, kurie rūkė 5 ar daugiau metų, skundėsi impotencija.

Tyrinėjimai su gyvuliais parodė, kad bendras spermų kiekis sumažėja ir atsiranda nenormalios formos spermos. Tie patys simptomai pasirodė ir žmonių atvejais. Columbia Universiteto prof. dr. Hembree taip pat rado, kad rūkančiųjų marijuaną spermų judėjimas žymiai sumenkėja.

GENETIŠKA RULETĖ

Kadangi vyrų organizmas pagamina milijonus spermų, jų formavimasis tampa vėl normalus nuostojus rūkyti. Moterų organizmams tačiau marijuanos rūkymo žala gali būti nuolatinė. Dr. Akira Miroshima iš Columbia universiteto, tvirtina, kad moters organizmas turi apie 400.000 kiaušinėlių. Jeigu jie yra pažeisti - nėra jokių priemonių juos atitaisyti. Yra įrodyta, vartojant radioaktyvinius THC ženklinius, kad ši medžiaga, be kitų vietų, susikloja kiaušinėje ("ovaries").

Autorės dr. A. Miroshima tyrimai su pelių patelėmis parodė, kad gavusioms atitinkamas dozes THC, beveik pusė apvaisintų kiaušinėlių nunyko, 20-30% likusiųjų buvo nesveiki.

California universitete Rhesus beždžionės, kurių dauginimosi sistema labai panaši į žmones, rūkė 3 metus kasdien 1 ar 2 marijuanos cigaretės, 44% nėsčių beždžionių pagimdė negyvus arba mirštančius beždžionius, palyginant su 12% negyvų gimimų normalių beždžionių tarpe. Pirmoje grupėje gimusių padaryti skrodimai parodė įvairius vystymosi audinių ir sistemos pakitimus, kurių nėra rūkiusių marijuaną beždžionių naujagimiuose.

Išlikę gyvi beždžionukai rodė subtilius elgesio ir kontrolės bei dėmesio trūkumus. Jie yra panašūs į ankstyvojo periodo smegenų 1980. VI. 6

vystymosi fazės įvykių pažeidimams.

Dr. Gabriel Nahas marijuanos tyrinėtojas Columbia kolegijos pionierius surado, kad THC sumenkina atskirų ląsčių galią sutvarkyti gyvybę pagal genetišką planą, kuris randasi celių molekulėse. THC slopina celėse DNA formavimąsi (genetiška medžiaga būtinai tiksliai celių funkcionalumui ir dalinimuisi). Celės nunyksta arba tampa nenormalios. Dr. Nahas tyrimus patvirtino dar 12 mokslininkų grupių įvairiuose kraštuose. Dr. Nahas įspėja: "Šiandienos "žolės" rūkymas gali žaloti ne tik savo kūną ir protą, bet žaidžia genetišką ruletę, mesdama šešėlį ant savo dar negimusių vaikų ir anūkų".

Dr. Robert Peterson iš Valstybinio Vaistų Pervartojimo Instituto nurodo, kad: "Nežinūrint tūkstančių metų alkoholio vartojimo, tik seniai gydytojai atidengė, kad ir nelabai didelis alkoholio kiekis gali sukelti gėmalo nenormalumus ir taip gimsta nenormalūs kūdikiai. Todėl ir nėsčios moterys, rūkančios marijuaną, turėtų būti labai atsargios ir atkreipti dėmesį į šiuos pavojaus ženklus".

Dr. Robert DuPont, buvęs Valstybinio Vaistų Pervartojimo Instituto direktorius įspėja: "VISOJE ŽMONIŲ ISTORIJOJE NIEKADA DAR JAUNI ŽMONĖS NĖRA MASINIAI REGULIARIAI VARTOJĘ MARIJUANĄ. TOKIU BŪDU MŪSŲ JAUNIMAS IŠ TIKRŲJŲ PAVERTĖ SAVE Į BANDYMŲ KIAULYTES ("GUINEA PIGS") TRAGIŠKAM VISUOTINAM EKSPERIMENTUI. IKI DABAR MŪSŲ TYRINĖJIMAI RODO, KAD MES MATYSIME PASIBAIŠETINUS REZULTATUS".

JAUNIMO PRIEŠAS

Dr. Walter Lehmann rašo: "Kiekvienas, kuris sako, kad "žolė" yra nekenksminga, turės susiremti su manimi. Nebuvo jį nekenksminga arti 3000 jauniems žmonėms, kuriuos aš susitikau begydydamas. Beveik visi, kurie tapo narkomanais, pradžioje rūkė marijuaną. Ji iškreipė jų sugebėjimą teisingai apsispręsti ir sukreipė į narkotikų pasaulį. Aš pamačiau, kad vien marijuanos vartojimas yra pakankamai kenksmingas - rezultatai dažnai subtilūs ir pasekmės pasireiškia tolimesnėje ateityje. Jas sunku apskaičiuoti.

Kartą policija atsiuntė man 15 metų jaunuolį. Jis parūkė marijuanos, pasiėmė šeimos automobilį ir išvažinėjo kaimynų prižiūrimas pieveles. Vaikiną atvedė jo vyresnis brolis, pasižymėjęs geras studentas, geras atletas. Jaunesnis brolis niekada prieš tai nebuvo vartojęs marijuanos ir šio įvykio buvo tiek išgąsdintas, kad niekada daugiau nerūkė "žolės". Jis nesukėlė jokių problemų.

Problema pasirodė buvo su jo vyresniu broliu, nors ta problema kurį laiką nepaaiškėjo. Dinamiškas, savarankiškas, jis man prisipažino, kad ir jis pats rūkė marijuaną atsargiai, bet reguliariai, 2-5 kartus savaitę.

tėje, pergyveno vidutiniškai malonius ūpo pakilimus ir nepajuto neigiamų pasekmių. Sakėsi, jautėsi gerai, jo pažymiai buvo gerokai virš vidutinių, buvo futbolo grupės kapitonas ir priimtas Ivy League Kolegijon.

Aš bandžiau išpėti jį apie laipsniškus, ilgai trunkančius pasikeitimus, kuriuos buvau matęs kituose gabiuose jaunuoliuose, bet jo tas neatbaidė nuo "riboto" ("moderate") marijuanos vartojimo.

Aš vėl jį susitikau tos pačios vasaros pabaigoje, prieš jį išvykstant į Kolegiją. Jis buvo apsilėidęs, nesusišukavęs, apatiškas, lėtas. Prisipažino, kad buvo smarkiai rūkęs "žolę" vasaros atostogų metu. Aš jo primygtinai prašiau mesti rūkyti, bet jis ignoravo mano patarimus.

Gruodžio mėnesį jis grįžo į namus, išprašytas iš Kolegijos. Jau buvo tapęs tiptingu marijuanos vartotoju. Jis niekuo nesidomėjo, tik rūpinosi kasdien gauti "pakilimą". Galų gale, pradėjo suprasti, ką marijuana jam padarė ir nutarė atsikratyti įpročio.

Neuvo lengva. Retai būna lengva. Aš manydavau, kad marijuana sukeldavo tik psichologinę priklausomybę, bet dabar esu įsitikinęs kitaip. Mačiau per daug jaunuolių, kurie kentėjo nuo baisios panikos, nemigos, praeitavimo, apetito stokos, vėmimo ir bendrai blogos savijautos, kuri atsiranda kurį laiką nutraukus narkotikų vartojimą. Laimė, mano pacientas turėjo dar pakankamai tvirtumo, kad atsišauktų.

Dabar jis grįžo į Kolegiją. Jo akademinis atsiėmimas yra priimtinas, nors vidutinis. Tai yra geriausia, ką jis gali padaryti, tačiau nepriartėja prie to, ką jis anksčiau buvo galėjęs atsiiekti. Jis nebeatgavo nei to veržlumo, užsidegimo, sugebėjimo, kas kadaise jį išskyrė iš kitų. Nesuoptimistas galvodamas, kad jis galėtų vėl būti toks buvęs. Nėra jokio klausimo, kad marijuana sukelia sąmyšį organizme, smegenyse ir dvasloje ir to nebegalima galutinai atitaisyti.

Kitas pasižymėjęs studentas - atletas buvo mano pacientas po to, kai marijuana sugadino jo santykius su tėvais ir padarė tai, kad jis turėjo pasitraukti iš sporto veiklos. Jis vos-vos baigė gimnaziją. Jautėsi labai blogai fiziniai ir emociniai, bet buvo pasiryžęs atsitaisyti. Atsikratė nuo to šlamšto ir tikrai darė viską, kad atstatytų savo gyvenimą.

Po kiek laiko nutarė, kad jis gali kontroliuoti marijuaną. Jis nutarė rūkyti tikrai subvumuose ir specialiomis progomis; niekada daugiau tai "žolė" jo neapvaldysianti. Jo atsinešimas buvo tipingas: "beatsiteisiantieji jaunuoliai dažnai būna pagauti tokio pasitikėjimo savimi ir sunku juos įtikinti, kad jie prieš tą "žolę" neturi jokio pranašumo. Veltui argumentavau ir prašiau jo taip nedaryti. Jis pas mane daugiau neateidinėjo.

Rudenį sugrįžo. Marijuaną rūkė jau vėl reguliariai ir blogai jautėsi. Jis prisipažino, kad negalėjo kontroliuoti "žolės" ir vėl norėjo

pasitaisyti. Mes dirbame kartu to siekdami.

Šiuo metu milijonai mūsų jaunų žmonių vartoja marijuaną, gerai funkcionuodami gyvenime ir labai tiki, kad jie save tikrai kontroliuoja. Bet su laiku daugelyje pradės reikštis laipsniškas sužlugimas visose jų GYVENIMO SRITYSE.

Mokslo pažymiai kris, atletiškas sugebėjimas menkės, pasireikš nesutikimai namuose, prisidedant augančiai apatijai, apkvailėjimui. Vieton kiekvieno jaunuolio, metančio rūkyti "žolę", atsiras daugelis, kurie toliau rūkys. Jie nežinos, kur ir kaip ieškoti pagalbos ir dauguma jos ir nebeužrės. Jie atkris nuo mokyklų ir gyvenimo. Jie visai paprastai pasiners toje banguojančioje, marijuanos sukaltoje letargijoje.

Patys nelaimingiausi bus tie, apimti marijuanos psichozės, rimtos, protinės ligos, kuri atsiranda stipriai vartojant marijuaną. Aš esu matęs daugelį jaunimo šios ligos replės. Daugelis aukų pakliūna į psichiatrinės ligoninės ir nors iš jų paleidžiami, niekada pilnai neatsitaiso.

Paimkime atvejį 9 skyriaus gero mokinio ir gero krepšinio žaidėjo, meninių sugebėjimų, tikrai dinamiško jaunuolio. Draugai prikalbino pabandyti marijuaną. Jam patiko jos sukeltas "pakilimas". Netrukus jis pradėjo daug rūkyti. Nustojė domėtis viskuo ir nebefunkcionavo iki tokio laipsnio, kad 10-me skyriuje turėjo jį išmesti iš mokyklos. Jam tai buvo nebesvarbu: jis norėjo tik rūkyti "žolę". Tėvams užprotestavus dėl jo elgesio, jis pasitraukė nuo jų ir tik basėsi mėnesių mėnesiais. Jo tėvas pagaliau jį surado ir patalpino į psichiatrinę instituciją, tikėdamasis, kad atsitaisys. Tačiau - nepavyko ir po 6 mėnesių ligoninė jį išleido. Tai įvyko prieš 10 metų. Jis vis dar bastosi. Niekas gero nesulauks ir nieko negalės pats gero padaryti.

Per daug mačiau jaunimo tokiu keliu nuklydusių, kurie niekada nebeatsitaisys po žalos, kurią patys sau padarė. Tikrai skauda širdį.

Dabar 16 milijonų Amerikos jaunuolių vartoja marijuaną - įsivaizduokite žalojimo kiekį, kuris palietė šią generaciją. Tačiau šiandien jau nemažiau 11-kos valstijų dekriminalizavo marijuanos vartojimą ir varoma propaganda legalizuoti tą kenksmingą šlamštą.

Žinoma, dauguma "žolės" vartotojų nėra kriminalistai, taip kaip ir tie milijonai mūsų, kurie sulaužome susisiektimo taisykles. Bet net tie mūsiškiai, kurie sulaužė susisiektimo nuostatus, pripažįsta, kad mums reikia tokių įstatymų: juos atmetus, mes visi pasikeistume į chaosą.

MUMS REIKIA TEISINGŲ ĮSTATYMŲ DĖL MARIJUANOS VARTOJIMO, BET NE LEGALIZUOTO TURGAUS ŠIAI PREKEI. JEI IR LEGALIZUOSIME - TAI SEKS TIK DIDESNIS NUOJOS KENTĖJIMAS IR VIENĄ DIENĄ TIKRAI TURĖSIME ATŠAUKTI TOKI ĮSTATYMĄ. IR TĄ DIENĄ MŪSŲ KVAI- LYSTĖS AUKOMS NEDAUG KĄ GALĖSIME PADĖTI".

● Kanapės Lietuvoje gerų šeiminių buvo vartojamos virvėms sukti. Iš žiedų sėklų buvo gaminamas nebrangus aliejus. Tačiau, sveiko proto mūsų žmonės bėgo nuo

apkvailinimą sukeliančių žolių. Sakydavo, kad durnas, kaip "Pilypas iš kanapių". Ir tai nesukeldavo nei pasigėrėjimo, nei priitarimo, nei kažkokio "aukštesnio evo-lucijos laipsnio" etiketės nesuteikdavo...

Viena gera marijuanos sąvokė - medicininė: pagelbsti

BALTO-AISČIŲ CIVILIZACIJOS LIKUČIAI

A. E. Tennant savo knygoje "Studies in Polish Life and History", rašydamas apie lietuvius (Aistians) šitaip sako: "This people is an interesting survival of a very ancient race, the oldest Aryan stock in Europe. Their language, which may be still heard comparatively undiluted in the provinces, is the nearest in Europe to the sacred language of India, the Sanskrit of the Vedas".

M.R. Samborsky (Attorney Chicago, Ill) šitaip atsiliepią apie mus: "Located in the Baltic, coextensive with modern Lithuania, it was peopled by Aistians, who migrated from Asia Minor bringing with them their beliefs and a language resembling the sacred tongue of India, the Sanscrit of the Vedas".

R. Sears savo knygoje "History of Russia" sako, kad "the Aistian peoples, evidently unsimilar and unrelated to any European nation, bear affinity only to the tribes that inhabit the far East, at the foot of the Dalgir, or on the shores of the Ganges. The similarity of Sanscrit to Lithuanian is extraordinary. Indeed whole Sanscrit sentences may easily be put together, which the peasant of the Niemen river area will at once understand..."

2. Pradžią ir galas

Senieji rašytojai, kaip Polemon (of Illum) ir Galienos Clement (of Alexandria), sako, kad žodis "Saciae" reiškia tą patį kaip ir "Celts".

H. Paszkiewicz knygoje "The Origin of Russia" sako, kad žodis GALICIAE yra kilęs iš lietuviško "Galis, galas", kas reikštų - kraštutinį, galiną. Tokiu būdu Gaelic ar Galiciae (mūsų galiniai, Galindai) yra žmonės, kurie gyveno Aisčių tautos civilizacijos ploto pakraščiuose, galuose. Todėl manoma, kad Rus arba Anglos - Saxon kulties likučiai, kurie neemigravo į Angliją (Britaniją), apsistojo dabartinės Lenkijos Galicijos vietovėse 300 - 400 m. po Kr. Kiti kiek toliau į vakarus, dabartinės Danijos ir Saksonijos vietovėse.

Romėnų istorikas Tacitus (98 m. A. D.) savo veikale "Germania" šitaip rašo: "The Svevian (Baltic) Sea bathes the shores of the Aestorum (Aistina) peoples. The customs and apparatus of these peoples are Svevian (šiandieniniai švedai). They have a speech which is akin to that of the Britains (Celts). They explore the seas and are the only people to gather amber".

Apie kitas Galicijas ir galindus jau esame kalbėję.

3. Ultima Thule

"Pačiame pasaulio gale, aplietame Šiaurės okeano, yra rūkuose skęstanti sala, savo šiauriniu kraštu liečianti arktinį ratą ir vadinama ultima, extrem a Thule" ... (Seniausi geografiniai šaltiniai, 6-2 š. pr. Kr.) Taip apibūdinama Toles, to-

vėžio ligos pacientams, kurie gydomi chemoterapija, atgauti apetitą ir sumažinti vėmimus. JAV - se, kai kurie parinkti pacientai gauna tam tikrą dozę, švarios, pirmos rūšies "žolės". Toliau tyrimų rezultatai bus netrukus plačiau paskelbti.

J. B.

limiausios Aisčių kolonijos vardas lotyniškai, kas yra tik vertimas iš mūsų kalbos.

VI-me š. pr. Kr. geografai astronomas Pyetas MARSELIETIS, pasiryžęs pakartoti ankstesnių pradininkų žygius (kaip Kannonas, Satapso ir mūsų kartaginiečio Gemalių Kaunio - Himilcon), palikęs Bretanijos krantus, leidosi tiesiog šiaurėn. Savo atradimus jis paskelbė dviejų tomy aprašymuose, kur jis smulkiai ir tiksliai praneša diena iš dienos kelionės eigą ir uostų pavadinimus, kuriuos lengva nustatyti Ispanijos, Prancūzijos ir Bretanijos pakrantėse. Toliau, patėkęs Šetlandų salyną, jis nesustodamas siekia "pasaulio galo". Septynias dienas trunka žegluiotė (plaukimas burlaiviu) iki Faroer salų. Iš jų per penkias dienas jis pagaliau priplaukia "tolimiausią", tai Islandiją.

"Jei tu drįsi dar vieną dieną pakeliauti šiaurėn nuo mūsų šiaurinio kranto - parėiskia jam čiabuviai - rasi kietą jūrą" (amžinoledo sukaustytą). Paėmęs sekstantą, Pyetas patikrina - atsidūrė Šiaurės ratė.

Tuo būdu šio marseliečio mokslininko dėka yra neabejotinai nustatyta, jog VI-me am. prieš Kr. Islandijoje, Toles saloje, buvo gyventojų, kurie ją taip vadino. Viduržemio jūrininkai atradė jai ką apibūdinant "ultima, extrema", t. y. paskutinę, galinę, tolimiausią.

Galinės žemės vardą aptiksime vėl mūsų vykingių (vytingių, vyčių) laikais. Tauruvinis, Karaliaus sūnus (Thorfin Karlsefni), savo rankomis išskaptavęs skobnį, sėda į jį pats vienas ir perplaukia Šiaurės Atlantą. Laimingai grįžęs, 1004 m., suorganizuoja trijų didelių laivų žygį į Helluland-Galinį kraštą, kuriame priviso daugybė sidabrinų lapų. Čia nebuvo nieko ypatingo. Paprasta medžioklės ekspedicija Labradoran 500 metų prieš Kolombui "atradus" Naująjį Pasaulį...

Helluland taip pat randama ir šiaurės Norvegijoje, kur tebegyvena Lapiai (Lapland - buvęs lapų kraštas, nuo ko jie ir gavo šį pavadinimą). Ar neįdomi praeitis?

4. Eistolė arba Newfaoundland

Venecijos archyve rastame dokumente parašyta, kad 1380 m. du Venecijos pirkliai pasiekė Islandiją. Toliau, iš čia kelionė virste sūsiama Vakarų kryptimi ir netrukus pasiekiamas Engroueland - Grenlandija. Gyventojai, skandinavų vienuoliai ir čiabuviai žvejai, vykingių palikuonys, žino apie salą 1000 mylių dar toliau į vakarus nuo jų. Jie ją vadiną Estoliland, t. y. Eistoles kraštas (greičiausiai dabartinė Newfoundland). Į pietus nuo jos esąs kraštas, kuriame čiabuviai laksta nuogučiai (Amerikos kontinentas). Jo vardas - Drogeo.

Tai tiek apie šiaurės-vakarų mūsų civilizacijos išsiplėtimo įtaką. /b.d./
3 psl.

Tokiu lietuvišku vakaru žmonės buvo labai patenkinti ir mums, artistams, katėčių negailėjo.

Tuo metu St. Šimkus vargoninkavo netoli Jurbarko - Skirsnemunėje, todėl dažnai lankydavosi Jurbarko, kur draugavo su savo pirmuoju muzikos mokytoju vargonininku Antanu Pociumi. Dažnai abu mėgdavo groti fortepijonu keturiom rankom: man tai atrodydavo virtuoziška, - klausydavau kaip kokios simfonijos ir svajodavau, kada aš taip galėsiu skambinti... Šiose apylinkėse juodu buvo pagarsėję kaip geriausi - muzikai - vargonininkai. Abu savo parapijose turėjo gerus chorus. Taip pat abu sutardavo, "asistudavim" mūsų gražiom lietuvaite, o tos seilė varvindavo - gal kuriai kada nusišypsos laimė už katė ištekėti... Mane Šimkus dažnai siūsdavo į krautuvę. Sakydavo: "Antuk, bėk babočką". Šiuos aukščiausios rūšies popirus mėgdavo rūkyti Šimkus. Pocius nebuvodavo didelis mėgėjas dūmą užtraukti...

1907 metais išvažiavau į Š. Ameriką ir iki 1915 metų apie kompozitorių S. Šimkų žinojau tik tai, ką iš kitų girdėjau: kad jis mokėsis, o atostogų metu visur organizuodavęs chorus, rengdavęs vaidinimus. S. Šimkus, kaip retas, turėjo gabumų su burti jaunimą į chorus, su dominti jį, greit išmokyti dainų, paruošti vaidinimus.

Pagyvenęs Amerikoje, aštuonetą metų, gerokai pramokau muzikos ir Amerikos vargonininkų tarpe buvau ne paskutinis. 1915 metų birželio 5 dieną Stasys Šimkus, Lietuvos draugijos nuo karo nukentėjusiems šelpiti Centrinio komiteto įgaliotas, atvyko į Ameriką aukų rinkti. Jis apsigyveno Bruklino

mieste. Čia leido mėnesinį žurnalą "Muzika" ir vedė Bruklino lietuvių chorą.

S. Šimkus važinėjo po Amerikos lietuvių kolonijas: aukas rinko, sakė prakalbą. Lietuviai darbininkai mieliai aukavo nuo karo nukentėjusiems savo tėvynainiams. Dažniausiai jo prakalbos buvo rengiamos su koncertine dalimi...

Apie 1917 metus Šimkus apsigyveno Čikagoje, kur labai tirštai gyveno mūsų tautiečių. Jau tuomet, čia buvo apie dešimt lietuvių katalikų parapijų, o prie jų, žinoma, ir šiekie tokie chorai...

Tuo metu aš gyvenau Skrentone, Pa. Vargoninkavau katalikų Šv. Juozapo parapijoje. Turėjau suorganizuotą didelį chorą, pastatiau M. Petrausko operetę "Birutę" ir "Adomą ir Ievą". Kartą susitarėm su artimiausiais vargoninkais savo choras išmokyti Šimkaus harmonizuotų liaudies dainų ir pasikviesti patį kompozitorių padiriguoti jungtiniam chorui. Jį sudarė apie 400 žmonių. Šį koncertą suruošėme parke, lietuvių gyvenamųjų kolonijų centre, todėl žmonių suvažiavę nemažai - apie 3.000. Mūsų kvietimą Šimkus priėmė ir atvažiavo keliom dienom ankščiau, norėdamas dar parepetuoti. Mes, chorvedžiai, pasistengėm savo choras gerai paruošti, kad kompozitoriui nebūtų daug vargo. S. Šimkus repetuodamas pirmiausia chorui aiškino dainos turinį, nurodė, kaip ir kurioje vietoje turės skambėti ta ar kita frazė, ypač daug dėmesio kreipė į diktą, į dainos charakterį, stengdamasis išgauti įvairių balso spalvų ir niuansų. Po pirmos repetacijos paaiškėjo, jog naujasis dirigentas turės gan papraskaituoti, nes

Stasys Šimkus Amžininku Atsiminimuose

Pranys Alšėnas
/Pabaiga/

mes, chorvedžiai, nors ir kruopčiai dirbome, nebuvo atspėję jo dainų tempų. Pasirodė, kad Šimkaus terminai allegro, moderato, presto ir t.t. suprantami visai kitaip, negu įprasta pagal metronomą. Kai Šimkus, ilgokai repetavęs, užlipo į estradą koncerto dieną, jo "Oželis" buvo visai kitoks. Kitaip suskambėjo ir jo "Važiavau dieną". Taigi, kompozitorius daug prakaito išliejo, kol choristai išsąmonino jo reikalavimus. Stasys Šimkus dažnai keisdavo dinamiką ir daina kaip savitai atgydavo. Lyg magikas, jis sugebėdavo iš 400 choristų krūtininių išgauti pačius tiksliausius, pačius nuostabiausius garsus.

Choristai dainavo tarsi įelektrinti. Žinoma, po tokio koncerto mes prieš savo choristus atrodėme menki meistrai, bet ant Šimkaus nepykome: mums buvo iš ko pasimokyti...

1920 metais mes - S. Šimkus, M. Petrauskas ir aš - grįžome į tėvynę. Mudu su M. Petrausku neilgam išvažiavome į savo tėviškes tėvų aplankyti, o S. Šimkus apsigyveno Kaune, Rotušės aikštės rajone. Aš, grįžęs iš tėviškes, nusisamdžiau kambarį taip pat tame rajone, "Birutės" viešbutyje. Šiame kambaryje kurį laiką gyvenau su K. Petrausku, tada liesu, aukštu jaunučiu Peterburgo Marijos teatro artistu. Mudu supažindino jo brolių Mikas.

Neilgai trukus ėmėmės veiklos. Abu Petrauskai ir aš sumanėm koncertuoti Lietuvos miestuose ir provincijose. Mudu (Kipras ir aš)

daugiausia dainuodavom Miko Petrausko harmonizuotas liaudies dainas, o pats kompozitorius - mudviem akompanuodavo. Mūsų trijulę klausytojai visur priimdavo entuziastingai.

Kartą (1920 metais), eidami per miestą su Kipru Petrausku, sutikome Stasį Šimkų ir Kazį Binką. Mums visiems pasidarė neįtikėtina: dauguma mūsų amžiaus vyrų su ginklu rankose buvo išėję į frontą, o mes bastėmės be konkretaus darbo. Kalbant kilo mintis - nueiti į generalinį štabą ir užsirašyti savanoriais. Rytą dieną štabe jau radome Šimkų. Viršininkas buvo nustebęs tokiu mūsų pasiryžimu ir visus paskyrė į meno švietimo skyrių. Atsimenu, pristatė mus kariuomenės kapitonui, rašytojui Steponaičiui, tarėsi, kuo mes galėtumėm būti naudingi ir kokį laipsnį mums suteikti. Nuo nepelnytų laipsnių, žinoma, atsisakėme ir veikiai gavome eilinių kareivių uniformas. Pirmas apsirengę kareivėliu ir išėjo į gatvę Šimkus. Netrukus užėjo pas mus į "Birutės" viešbutį. Paklaustas, kaip jaučiasi su nauja apranga, Šimkus atsakė: "Neblogai, tik venkite susitikti su generolu". Mat, kažkuris generolas, pamatęs mūsų kareivėlių, sušabėdė ir apklausė iš kurio dalinio, kodėl diržas nepakankamai suveržtas, kodėl sagtis ant šono, o kepurė ant pakaušio. Bet daugiausia kliuvo už tai, kad Šimkus nemokėjęs tinkamai pagarbos atiduoti. Paskui, kai generolui paaiškėjo, jog "netikęs kareivėlis" tai kompo-

zitorius Stasys Šimkus, jis labai juokėsis. Bet vis dėlto liepęs išpėti kitus draugus visuomet vaikščioti pasitempus.

Prasidėjo kareiviavimo dienos. Štabas mums pasiūlė sudaryti grupę su menine programa ir važinėti po dalinius. Mudu su Kipru buvome solistai, Šimkus oratorius ir koncertmeisteris, Binkis skaitė eilėraščius. Tada tad Šimkus, Binkio žodžiais parašė duetą "Marš, marš, kareivėliai", vėliau duetą "Juodberiai, galvas aukštyn". Man su Kipru buvo didelė garbė juos pirmą kartą dainuoti. Binkis tuo metu parašė "Kareivėlio laišką" ir su dideliu pasisekimu visur pats skaitė, o Šimkus, pagautas nuotakos, sakydavo prakalbas. Mes atrodėme gana įspūdingi uniformuoti artistai. Ypač kareiviams patikdavo, kad mes paprastais eiliniiais apsirengę. Atmenu, pasitaikė koncertuoti ir labai arti fronto: ne kartą mūsų klausėsi kareiviai, pasirodė mušiu: su šalmu, šautuvais, apskaišę granatomis. Miestuose koncertuodavome po du kartus: dieną - kareiviams, o vakare - miestiečiams. Po koncertų miestų inteligentija dažnai kviesdavo mus vaišių...

Kai frontas nuslinko ir politinė padėtis stabilizavosi, grįžome prie savo tiesioginio darbo.

Kipras Petrauskas ir aš vėl apsigyvenome "Birutės" viešbutyje. Čia mus lankydavo kompozitoriai Juozas Tallat-Kelpša, Antanas Vagnaitis, Aleksandras Kacanauskas, dainininkai Juozas Bieliūnas, Adelė Nežabitauskaitė-Galaunienė, Vladislava Grigaitienė ir kiti. Visiems rūpėjo kuo greičiau suorganizuoti operą. Stasys Šimkus, visad judrus, su-

manus, labai temperamentingas, svajojo apie didelį - kad ir iš saviveiklininkų dainininkų - gero choro suorganizavimą ir ruošė koncertus.

Rodos, 1921-22 metais, S. Šimkus laikinai buvo išvykęs į Vokietiją toliau studijuoti. Grįžęs ėmėsi organizuoti dainų šventę. Tam sumanymui pritarė ir kiti muzikai bei visuomenė. Pirmoji lietuvių dainos diena įvyko Kaune 1924 metais rugpjūčio mėnesį. Joje dalyvavo virš 70 visos Lietuvos miestų ir kaimų chorų...

"Keliose mintyse apie Stasį Šimkų," Konradas Kaveckas šitaip rašo: "Stasys Šimkus - mano jaunystės sienų kompozitorius. Apie jį daug sužinojau dar jo nepažinęs iš savo tėvo Vlado Kavecko. Jis su jaunu Stasiuku praėjusio šimtmečio pabaigoje, o gal, tiksliau, šio šimtmečio eigoje, mokėsi privačioje J. Naujalio muzikos mokykloje. Apie tas mokslo dienas tėvas man ir pripasakojo įvairių dalykų. Stasiukas buvęs gabus muzikai, bet didelis nenuoramas ir nemaža išdaigų iškrėsdavęs..."

Pirmą kartą S. Šimkų pamatiau 1924 metais, pirmosios dainų dienos metu Kaune. Tuomet jis padarė man nepaprastą įspūdį diriguodamas jungtiniam chorui...

1943 m. rudenį, gyvendamas Vilniuje, išgirdau skaudžią žinią - Stasys Šimkus mirė. Supratau, kad neteko labai brangaus mūsų muzikai žmogaus". (Dėl labai išsitiesusio straipsnio, nebedariau ištraukų iš ton knygon idėjų šių asmenų rašinių apie S. Šimkų: Domo Andriulio, Merkelio Račkausko, Augustino Griciaus, Antano Ilčiuko Slavūno, Juliaus Būteno, Jurgio Dovydaičio, Antano Sutkaus ir Fausto Kiršos).

PASIRINKIMO DIENA

Jack Higgins

/iš anglų kalbos laisvai vertė B.E./
/tęsinys/

Jis užlipo į viršų ir lėjo į biurą. Meyer'is sėdėjo už stalo, - škotiskosios butelis vienoje rankoje, kitoje stiklas, kurį jis bematant ištuštino. Vėl papildė - ir Vaughan'as jį paėmė.

- Kodėl tau vis atrodo, kad tave tuoj pat suims?
- Todėl, kad jaunystėje buvo perdažnos progos tokiems suėmimams.

Į duris kažkas pabeldė, Abu atsisuko. Įžengė nedrąsiai mergina.

- Majore Vaughan'ai, ar galėčiau su tamsta pakalbėti?

Jos anglų kalba buvo beveik pertobula, be jokio akcento ženklo. Vaughan'as paklausė:

- Iš kur žinote mano vardą?
- Ponas Schmidt'as man pasakė, kai aš jį sutikau pirmą kartą susitarti dėl pervažiavimo per rubežius.
- Kur tai buvo?

- Restorane, sename viešbutyje Aldon. Schmidt'ą man rekomendavo draugas, kaip patikimą asmenį tvarkyti tokius reikalus.

- Mačiau? - tarė Meyer'is - kas minutę darosi blogiau. Dabar tas kvailys pasako nepažįstamiems tavo pavardę!

- Man reikia pagalbos, - tarė mergina. - Specialios pagalbos. Jis galvoja, kad tamsta galėtumėte man padėti.

- Jūsų anglų kalba yra tikrai be priekaišto, - pasitebėjo Vaughan'as.

- Taip ir turi būti. Aš gimiau Cheltenham. Aš esu Margareta Campbell Mano tėvas fizikas, Gregory Campbell. Tamsta esi girdėjęs apie jį?

Vaughan'as linktelėjo galva.

- Jis ir Klaus Fuchs atidavė rusams beveik visas atomines paslaptis, kokias mes turėjome 1950 metais. Fuchs'as atsidūrė uosto vandenyse.

- Mano tėvas su dvylikamete dukra pasislėpė Rytų Vokietijoje.

- Aš maniau, kad jūs ir gyvenote laimingai socialistiniame rojuje ir t.t. Kaip žinau, paskutiniu metu Jūsų tėvas profesoriavo Dresdono Universitete.

- Jis serga plaučių vėžiu, - atsakė ji paprastai. - 4 psl.

- Paskutinė stadija. Daugiausiai - vieni metai jam liko gyventi, majore. Jis nori išvažiuoti.

- O! Ir kur jis dabar randasi?

- Jie mums davė gyvenvietę kaime. Vasarvietę kaimelyje, Neustad'te. Maždaug 50 mylių nuo rubežiaus.

- Kodėl nepabandyti kreiptis į Britų saugumą? Jie galėtų panorėti jį atgal atsiimti.

- Bandžiau per kitą kontaktą universitete, - atsakė mergina. - Jie daugiau juo nebesidomi. Tokioje profesijoje naujienybės greitai tampa vakarykščiomis, ir jis buvo ligonis jau kuris laikas.

- O kaip Schmidt'as? Ar jis negali pagelbėti?

- Sako, perdidelė rizika.

- Jis teisus. Trumpas šuolis čia per Berlyno sieną yra vienas dalykas, bet Jūsų tėvas, - ten visai nežinoma žemė.

Kas merginą iki dabar palaikė, atrodo visiškai ją apleidė. Jos pečiai sulinko; tik nevilis švietė iš jos akių.

Ji pasirodė labai jauna ir lengvai pažeidžiama.

- Ačiū, ponai, - ji pasisuko iš lėto. Patylėjo. - Gal galite man pasakyti, kur aš galėčiau surasti Tėvą Sean Conlin'ą?

- Conlin'ą? - paklausė Vaughan'as.

- Prisikėlimo Lygą. Krikščionių Pogrindį. Kiek žinau, jie specializuojasi padėti žmonėms, kurie sau negali pasigelbėti.

Jis žiūrėjo į ją išpūtęs akis. Sekė ilgą tylą. Prabilo Meyer'is:

- Niekio blogo negali atsitikti.

Vaughan'as tylėjo. Meyer'is pasakė:

- Pereikite per tiltą gale gatvės ir tiesiai toliau iki požeminio geležinkelio stoties. Ties ja yra Tyrosios Širdies bažnyčia. Jis tenai klausosi išpažinčių.

- Ketvirtą valandą ryto?

- Naktinės pamainos darbininkų, prostitučių, panašių tokių. Jie geriau jaučiasi prieš eidami miego, - prisidėjo Vaughan'as. - Jis toksai žmogus, panele Campbell.

Kai kurie žmonės tokius vadina Dievo durneliais.

Ji stovėjo, rankas į kišenes susikišusi, pasisuko ir išėjo, netardama nė žodžio.

Meyer'is pastebėjo:

- Atrodo puiki mergina. Teko daug pergyventi. Stebuklinga, kad dar išliko.

- Taigi, stebuklinga. Ir aš jau seniai nustoju tikėti tokiomis, - atsakė Vaughan'as.

- Dangau, ar tu apverti kiekvieną akmenį, pasižiūrėti, kas po juo? Niekuo nebeįsitiki? - kalbėjo Meyer'is.

- Net ir saviimi ne, - ramiai atsakė Vaughan'as.

- Tai ką, sėdėsi čia ir leisi merginai visą tą kelią vienai eiti ir dar tokia gatvė? - paklausė Meyer'is.

Vaughan'as atsідuso, pasiėmė kepurę ir išėjo. Meyer'is klausėsi jo žingsnių. Nusišypsojo ir įsipylė kitą stiklą škotiskosios.

Vaughan'as matė, kaip Margareta Campbell praėjo per gatvės šviesą apie 30-40 jardų prieš jį. Kai ji perkirto kelią į tilto pusę, vyriškis su užtraukta skrybėle ant akių ir tamsiu lietpalčiu išnirio iš šešėlių ir užstojo ją kelią.

Mergina dvejodama sustojo. Šis jai kažką sakė ir uždėjo ranką ant jos alkūnės. Vaughan'as išsiėmė revolvą - veržė ir laikė nuleidęs prie dešinės šlaunies.

- Taip nesiėlgama su dama, - šūktelėjo jis vokiškai, pagreitindamas savo žingsnius.

Vyras jau greitai sukosi, laikydamas revolvą rankoje. Vaughan paleido šūvį į dešinę ranką ir revolveris iškrito į vandenį.

Jis nieko nesakė, tik sugriebė sužeistą ranką. Jo veidas buvo griežtų bruožų, aukštais slaviškais skruostais.

Vaughan'as jį pasuko, prispaudė prie laiptų atramos ir apieškojo.

- Ką jis jums pasakė? - paklausė jis Margaretos.

Jos balsas lengvai virpėjo:

- Jis klausė dokumentų. Sakė, kad yra policininkas.

Dabar Vaughan'as jau vartė sulaikytojo piniginę ir ištraukė žalsvą asmens liudijimą:

- Galima sakyti, kad taip ir yra. Rytų Vokietijos Valstybinio Saugumo tarnautojas. Vardas Roeder'is, jeigu idomu.

Ji atrodė visai susimaišiusi: "Bet jis negalėjo manęs sekti. Niekas nebūtų galėjęs. Nesuprantu..."

- Ir aš nesuprantu. Gal gi šis mūsų draugelis pats galėtų paaiškinti.

- Eik po velnių! - atkirto Roeder'is.

Vaughan'as dėjo jam per veidą ir Margareta sušukusi sugriebė jį už rankos.

- Nemuškiet!

Ji buvo netikėtai stipri, ir per tą trumpą susirėmimą Roeder'is nubėgo iki galo tilto ir laiptais nusileidęs dingo tamsoje. Vaughan'as galį gale atmetė jos rankas ir tik pamatė, kaip Roeder'is užsuko tolimesnės gatvės kampą.

- Sveikinu. Tai tikrai buvo pagalba, ar ne? - pasakė jis.

Ji tik sušnabždėjo:

- Jūs būtumėte jį nušovęs, ar ne?

- Gal būt.

- Aš negalėjau tik stovėti ir žiūrėti.

- Žinau. Labai humaniška iš Jūsų pusės, ir didelė pagalba Jūsų tėvui, esu tikras. /b.d./

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

/Iš spaudos okup. Lietuvoje ir Išeivijoje/ Parinko J.P.-lis/

ATLANTOS GANDRAS

Visas būrys baltųjų gandrų pakilo tolimam skrydžiui. Tik vienas jų niekaip negalėjo atsiplėsti nuo žemės.

Pagalio šio vargšo gandro Alantos ūkio gyventojams. Sugavę jį, parsinešė namo. Badas nugalėjo baime, išdidumą ir gandras ėmė vaidinti - varlėmis, vabalais, mėsos gabaliukais. Susipažino su vištomis, nubaudė aštriabalsį gaidį ir ėmė lankyti visus kiemus iš eilės - pamatęs kur ką dirbantį ir prisistato. Gandrą pamilo visi, nors ilgakojis kartais pasirodydavo ir įkyrus, ir išulius. Labiausiai jis susidraugavo su vaikais, o iš vaikų - su vienu berniuku. Kiekvieną rytą, prieš išeinant berniukui į mokyklą, gandras jį laukdavo prie durų. Gal kad visada vaišindavo lašiniiais ?

Sulaukęs vasaros, gandras vėl pradėjo mokytis skraidyti. Suko jis didesnius ir didesnius ratus, o liepos pabaigoje - pradingo. Gal susidraugavo su savo gimnaisiais, gal toliau pasitraukė.

NEBLAIVIŲ TYKO NELAIMĖS

Dėl neblaivių vairuotojų kaltės pernai Lietuvoje įvyko 970 avarijų. Neblaivūs važinėję 92 žmonės žuvo, 821 sužeistas. Išgėrę motociklininkai sukėlė 409 autoneišnaimus: 59 neblaivūs žuvo, 337 sužeisti.

480 eismo nelaimių įvyko dėl neblaivių pėsčiųjų kaltės. Po transporto priemonių ratais žuvo 94 svaigalų išgėrę žmonės, o 386 - sužeisti.

Dėl traktorininkų kaltės įvyko 162 susidūrimai, kuriuose žuvo 33 žmonės, 116 sužeistų. 66 kalčininkai vairavo traktorius neblaivūs. Beveik pusė žuvusių bei sužeistų traktorininkų taip pat buvo girti.

• Kur eini, lietuvi? Ar jau mūsų perdaug, kad reikia dar ir tokiu būdu save naikinti? Nepamiršk, vyras ne tas, kuris daugiau ir dažniau už kitus išgeria - o tas, kuris žino tikrą saiką, progą, laiką. Taip pat tikras vyras yra ir tas, kuris supranta, kad pakliuvo į alkoholizmo ligos nagus ir nedelsdamas - ieško profesinės pagalbos. /Red./

PAGERBĖ FOTO MENININKUS

Okup. Lietuvos aukščiausiosios tarybos prezidiumas pagerbė žymiuosius fotografus Antaną Sutką ir Romualdą Rakauską.

A. Sutkui suteikė nusipelnusio kultūros veikėjo garbės vardą, o R. Rakauskui - nusipelnusio žurnalisto.

GIRIŲ APSUPTAS

MIESTAS

Kviečiame skaitytojus į girios tankmę ir iš ten upe plaukti nuostabia baidarių trasa. Gal Juodąja Hanča iki jos ištakų, lydimiems nustebusių žvėrelių? O gal Bebra, švariausia Lenkijos upe, kuri kanalu sujungta su Nemunu? Diena dar tik bunda. Ryto migloje ryškėja Necko ir Baltasis ežerai, lėtai neša savo vandenį Netą...

Čia karalius Žygimantas Augustas įkūrė miestą ir 1557 metais suteikė jam teises. Karaliaus garbei miestas buvo pavadintas Augustavu. Giria apdovanojo jį grožiu ir didingumu. Be jos nebūtų miesto, jo praeities ir dabarties.

Augustavo lentpjūvė - viena didžiausių Lenkijoje. Čia augančių pušų mediena labai vertinama visame pasaulyje. Mieste gyvena 25 tūkstančiai gyventojų, kurių daugelis dirba medžio apdirbimo pramonėje arba aptarnauja turistus.

XVII amžiuje miestas grumėsi su švedų įsibrovėliais. Po 10 metų totoriai nušlavė jį nuo žemės paviršiaus. Liepsnose dingo visi seni dokumentai... Kai po šimto metų T. Kosciūška paskelbė kovą Lenkijos pavergėjams, Augustavo mieste ir aplinkinių girių kaimų gyventojai masiškai sukilo.

Be minėto Augustavo karnalo, kuris jungia sidabrinus Bebro vandenį su Nemunu, praėjusiame šimtmeityje pastatytas kanalas - unikalus statinys - vienas pirmųjų tokio tipo objektų Europoje. Šiame girių apsuptame mieste istorija persipynė su dabartimi. Tai galima pastebėti kiekviename žingsnyje.

KAUNAS - STUDENTŲ MIESTAS

Spaudoje skelbiama, kad "30 tūkstančių arba beveik kas antras respublikos studentas mokosi Kaune. Sava rankiškam darbui čia ruošiasi būsimieji mašinų gamintojai ir agronomai, radijo aparatūros konstruktoriai ir veterinarijos specialistai, gydytojai ir kūno kultūros dėstytojai - iš viso Kauno aukštosiose mokyklose jau nuoliai ir merginos gali pasirinkti beveik 80 specialybių.

ŠIMTASIS SPEKTAKLIS

Klaipėdos Dramos Teatre jau buvo parodytas 100-asis Just. Marcinkevičiaus veikalo MAŽVYDAS spektaklis.

Šį veikalą matė ir Kauno, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus ir kitų miestų gyventojai.

"1979 m. perskaičiau Petro L. iš Pasvalio straipsnėlį "Kokios mes norime žmonės".

"Jei moterys nebūtų taip vergiškai nuolankios vyrams, kokia šlovina pasidarytų vyrų giminė ir kaip sumažėtų jų tarpe galvijų", rašo autorius.

Išsiskyriau su vyru praėjusią vasarą. Nenoriu nei užuojautos, nei paguodos. Noriu papasakoti savo gyvenimo istorijos gabalėlį, nes iš kitų nesėkmių verta pasimokyti.

Su buvusiuoju vyru draugavau visus metus. Mačiau, kad jis neabejingas stikliniui, tačiau per daug nekreipiau į tai dėmesio. Dažnai po darbo eidavom į kavinę. Teisinausi, kad nėra šiltesnės ir jaukesnės vietos. Tuo metu mudu neturėjome buto. Pavasarį ir vasarą praleisdavom gamtoje. Mėgome žvejoti, nors ir čia ne visada apsieidavome be alkoholio. Virdavom užvienę, na ir išgerdavome vieną kitą taurelę. Aplastydavome sėkmę, o jei nepasisekdavo sugauti - nesėkmę. Aš nemėgau gerti, bet mylėjau savo draugą ir pataikavau jo silpnybei.

Sukūrėme šeimą, o neilgai trukus vyras iš darbo namo negrįžo. Pasirodo, su draugu pasigėrė ir pritrūkę pinigų tolesniam lėbavimui. Draugo pakurstytas, jis apvogė butą... Buvo iškelta baudžiamoji byla, nutesis 5 metams laisvės atėmimo.

Nepasakosiu, ką pergyvenau, ką jaučiau. Labai laukiau žinios iš savo vyro, norėjau, kad jis man paaiškintų kaip tai atsitiko? Lauktas laiškas atėjo. Vyras prašė dovanoti, meldė laukti, auginti mudviejų būsimą kūdikį. Kiek tuose laiškuose buvo neviltingos, o kartu ir tikėjimos, kad jį suprasiu, atleisiu, pa-

dėsiu jam morališkai ištvirti sunkų išbandymą.

Sulaukusi jėgas ir valią, nusprendžiau jo laukti. Maniau, kad mano meilė, mano auka bus tvirtas pagrindas ateičiai jo gyvenimo kely. Apie save aš negalvojau... Guodžiausi tik jo laiškuose rašomais gražiais žodžiais: "Gyvenu tik tavimi", "Draugužė, ačiū tau!"...

Pagaliau sulaukėme ilgai lauktos dienos. Atrodė, kad mūsų Meilė nugalėjo. Kai grįžome namo, ant mūsų stalo buvo tik kava ir kepsnys. Jokios taurelės! Mano mylimasis nustebo, tačiau suprato mane. Dabar vietoje kavinės, lankėme teatrą, kiną, skaitėme knygas ir buvome laimingi. Tačiau... neilgai. Vis dažniau ir dažniau jis užtrukdavo po darbo ir grįždavo "linksmas". Prasibraivęs atsiprašinėdavo, žadėdavo. Kartą jam negrįžtant užėjau į kavinę ir pamaniau ten jį su kažkokia moterimi intymiai šnekučiuojantis. Paklaustas, kas ta moteris, pradėjo aiškinti, kad aš esanti nebeįdomi, labai pasikeitusi. Po to mūsų santykiuose atsirado plyšys, kuris vis gilėjo...

Gegužės mėnesį vyras išėjo gyventi pas kitą moterį, mes išsiuokėme. Kai aš jo paklausiau, ar jis ją myli, atsakė: "Ne, nemyliu, bet man su ja gera, ji iš manęs nieko nereikalauja, priima mane tokį, koks aš esu". Buvęs mano vyras dabar net nedirba, nes ta moteris duoda jam viską, kad jis tik būtų su ja. Jai 30 metų, ji išsiskyrusi, turi 4 metų sūnų.

Norėčiau, kad ji perskaitytų tai, ką parašiau... Norėčiau suprasti, kodėl aš pralaimėjau kovą už žmogų? Ir ar verta buvo už tą žmogų kovoti? Ar verta vadinti tai pralaimėjimu? N.I.

J.IGNOTO stogastulpio MIŠKO MELODIJOS dalis.

TRANS-QUEBEC SIDINGS L.T.D.

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIUMU, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS DARBAS

SAVININKAS: John OSKOWICZ
8499 rue Grouard, St. Leonard, H1P 2M5
Tel: 321-1975

2680 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

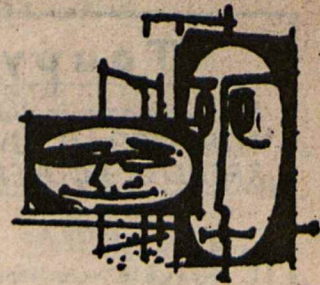
TEL. 525-8971
T. Laurinaitis

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
VIAIRIOS PROGOS

CFMB

LIETUVIŠKA RADJO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENA ANTRADIENI NUO 11,30 iki 12 val. nakties.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Albalon Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 609-8834

KREVI VEIDRODŽIAI

MODERNIŠKAS AUKLĖJIMAS...

JIE PASIRODO TIK NAKTĮ!

Tik - sliekas - bet jis yra naudingas, patvarus ir tiek pat svarbus, kaip ir kiti žemėje sutvėrimai. Savo skaičiumi jie mus, žmones, pralenkia nesuskaitomais milijonais. Savo kokybe planetų struktūrose jie gal dar svarbesni, negu mes. Jeigu jie išnyktų, daugelio gyvybių sistemų turėtų pasikeisti, jeigu iš viso sugebėtų tai padaryti ir prisitaikyti.

Sliekas susideda iš apie 150 žiedų. Vienaime gale randasi galva, 36 pirmieji žiedai, kuriuose yra burna, šliaužimo prietaisai, viduriai, keletą širdžių ir vis dėlto - ne tokie jau prasti smegenys. Bandymai laboratorijose parodė, kad jie sugeba atsiminti kai kuriuos jiems naudingus eksperimentus ir laukuose sugalvoja kaip į savo tunelį pritaikyti įnešimui objektą. Apie 100 pasuktinių žiedų, jeigu pažeisti ar nutraukti - gali ataugti. Sliekai apsorbuoja vandenį per odą. Jie keliauja savo tuneliais po žeme. Jeigu reikia - gali taip išbūti 4 ar 5 mėnesius neiškilę į paviršių. Tuneliai padaromi, beryjant žemes, kurios reikalingos virškinimui. Tokiu būdu sliekai yra labai svarbūs žemės pagerinimui. Kas metalų jų giminė pagamina geros žemės /topsoil/ 20-40 tonų per akrą!

Tačiau geriausiai įvertina juos - žvejai. Apie 600 milijonų jų yra pardudama per metus Š. Amerikos žvejams. Yra išsivysčiusi visa industrija. Surinktieji yra užšaldomi, supakuojami, sukraunami ir į automatinės mašinos pardavimui.

Yra specialii technika juos gaudyti. Kadangi išlenda į pievą tik naktį - reikia turėti su savimi kišeninę lempą /patogiausia prisitaisyti ją prie kaktos/, apie juosmenį prisirišti keletą kartoninių butelių nuo pieno. Patartina turėti ir rankoms drožlių ar piūvenų, nes sliekai lengvai išslysta. Vaikščioti - lengvais batais. Sugriebus, reikia nykščiu prispausti jo galvą, o kūną sugniaužti delne. Laikyti vertikaliai ir lygiai, švelniai ir kantriai traukti į viršų. Pavargęs sliekas nebeatsispirs. Kitas triukas - pabėrus keletą žuvims gaudyti jau paruoštų sliekų į vieną vietą - po žeme esantieji juos girdi ir mano, kad šie surado daug maisto arba šiaip linksminasi - ir išlenda į paviršių. Tada - jau žvejai žino, ką daryti, ir ilgai laukti netenka, ar vaikščioti. Ž.

ŽODINGOJI MŪSŲ KALBA

"Laiką dienos ir nakties /senieji lietuviai/ taip skaitė: švinta, prašvito, vokesnis, saulėtekis, pusrytėlis, pusrytis, priešpietis, pietai, pokaitis, popokaitė, pavakare, pavakarėlė, saulėlydis, brėkštant, subrėskus, arba sutemus, vakaras, išvakarės, priešnakovidas, įnygis, pirmieji gaidžiai, antrieji gaidžiai, keliamas laikas, priešaušra, auštant. Metų laiką dalijo į dvyliką mėnesių

Metų laiką dalijo į dvyliką mėnesių, kurie taip buvo vadinami: siekis, sausis, kovas, balandis arba karvelis, gegužės, birželis, liepos, rugpiūtis, šilo, spalio, lapkritis, gruodis.

Metus skaitė nuo didžiųjų karų, nuo tvanų, nuo vėtrų, nuo audrų.

/Simanas Daukantas, "Darbau senųjų lietuvių ir žemaičių

LAIKRAŠTIS, KNYGA - GERIAUSIA DOVANA - NEIŠEINA IŠ MADOS, NEREIKIA SUKTI IR GALVOS: TINKA KIEKVIENA PROGA - KAI LINKSMA, LIŪDNA IR KAI VISO JAU GANA!

GOULET INC.

MIELI LIETUVIAI!

Jeigu norite pirkti ar parduoti nuosavybę, kreipkitės į agentą, Mr. MARCEL COULOMBE, GOULET REALTIES INC., 4113 Jean Talon East, Montreal P.Q. H1S 1J5
Tel. Bus.: 374-5744
Res.: 351-2683
Mes turime 20 metų patyrimą šioje srityje.

Marcel Coulombe

JEIGU GERI IR GALI GERTI - ** JAVO REIKALAS **

JEIGU NORI NUSTOTI - ** MŪSŲ **

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLICS ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ,

7722 GEORGE ST., LASALLE, QUE., VAL. VAKARO.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G. 366-2548 (namų), 489-5391 (darbu);
Juozui S. 631-6834; Henrikui N. 277-7868;
Dainiui L. 768-9606; Donaldui D. 661-1733

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

11 % už 6 mėn. term. indėlius
10 1/2 % už 1 m. term. indėlius
10 % už 3 m. term. indėlius
12 % už pensijų ir namų plano
11 % specialiai taup. sąsk.

10 1/2 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:

13 1/2 % už asm. paskolas
12 1/2 % už mortgičius

AKTYVAI virš 25 milijonų dolerių

Asmeninės paskolos duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santeipų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723
ir 532-1149
Toronto, Ontario
M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 17 milijonų

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10-3
Antradieniais 10-3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10-8
Penktadieniais 10-8
Šeštadieniais 9-1
Sekmadieniais 9.30-1

MOKA UŽ:

term. indėlius 6 mėn. 13 1/2 %
term. indėlius 1 metų 13 %
term. indėlius 2-3 metų 12 %
pensijų s-tą 12 %
taupomąją s-tą 10 3/4 %
spec. taup. s-tą 12 1/2 %
depozitų-čekių s-tą 6 %

DUODA PASKOLAS IŠ:

asmeninės 15 %
mortgičius 14 1/2 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.
) Nuo gegužės 1 d.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santeipų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Paruodome "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

toronto

popietė savoose namuose

A. LUKOŠIUS

NUOSTABUS "GINTARŲ" ŽERĖJIMAS

Ir vėlai neeilinė diena įsirikiavo Toronto lietuvių gyvenimo istorijon. Pirmutinė dinamika, veržli ir gausi šios kolonijos tautinių šokių grupė GINTARAS tik ką iškilmingai ir didingai atšventė savo brandžios veiklos 25-ųjų metų jubiliejų. Didysis šio garsaus ansamblio sukaustuvinis koncertas-banketas, kaip ir pridera, įvyko erdviame Anapilyje, š. m. gegužės mėn. 24 d., šeštadienį.

Sekant šio vieneto nueitąjį kelią — belieka vien stebėtis ir gėrėtis. Tai nepavargstantis, nuolatos vis tobulėjantis, gausėjantis, gražiausio lietuviško žiedo — jaunimo junginys. Plačiai jie yra pakeliavę ir po pasaulį, lietuviškos dainos ir šokio meną kitiems paskleisdami. Dabartinio metu jamė susibūrę šoka, dainuoja ir groja net 170 jaunuolių!

Ypatingai jaunimas pasirodė 25-čio šventėje, vadovaujant Ritai ir Juozui KARASIEJAMS. Netgi didžiojo Anapilio salė šiuo atveju atrodė per menka. Buvo šokama salės viduryje ir scenoje tuo pačiu metu, kas sudarė nepaprastai didingą ir iškilmingą išpūdį.

Niekas negalėjo šio jubiliejinio koncerto pajavrinti daugiau, kaip specialiai iš Montrealio atvykęs taipogi to paties vardo Ansamblys, o ypatingai pasižymėjęs tautinių instrumentų orkestras, dabar vadovaujamas Andriaus LAPINO.

Visiems buvo maloni staigmena šokio sukūryje stebėti buvusius gintariečius veteranus, išpildant Šustą ir Subatėlę. Su jais pasirodė ir buvęs antrasis šio vieneto vadovas — šokių mokytojas Vytautas TURŪTA. Su keliomis liaudies dainomis pasirodė ir gintarietės dainininkės. Specialiai į šią šventę iš tolimosios Californijos valstijos atvyko buvusi pirmoji šios grupės vadovė Albertina MILIENĖ.

Po programos buvo perskaityta visa eilė sveikinimų raštų. Asmeniškai sveikinusi gėrėjosi šio vieneto drausme, susiklausymu, plačia ir šakota veikla.

A. MILIENĖ, sveikindama Toronto "Gintarą" pareiškė, kad iš mažo grūdėlio, entuziastingos grupelės išaugo, išsišakojo dabartinis "Gintaras". Kanados LB pirminkas J. R. SIMANAVIČIUS savo sveikinimą užbaigė tokiomis žodžiais: "Lai žiba ir žėri gintarai". Detroito "Ši-

lainės" vadovė p. GOBIENĖ savo sveikinime pasakė: "Mes ateiname nuo Baltijos krantų". Toronto apylinkės LB vardu p. JONAITIENĖ: "Jūs esate mūsų tautos brangakmeniai".

Montrealio "Gintaro" Ansamblio vardu I. KLIČIENĖ ir p. LAPINAS, sveikindami savo bendravardį, įteikė dovaną albumą.

Hamiltono "Gyvataro" vadovė p. BREICHMANIENĖ savame sveikinime pareiškė: "Gintaras" yra ant gero kelio. Torontiečiai didžiulio sukaustuvinio koncerto "Atžalyno" vardu A. ZENDER, įteikdama didžiulį krepšį gėlių, linkėjo gintariečiams ilgiausių metų. Dainos vieneto "Volungė" vadovė D. VISKONTIENĖ, įteikdama dovaną, pasakė: "Džiaugsminga pavasario šventė. Esate mūsų žibantis auksas, kurio nei laiko dulės neužkloja, nei audringi lietūs nenuplauna".

Toronto Vyrų choro "Aras" vardu T. STANULIS pasakė: "Per tautinius šokius ir dainas jūs pasauliui rodote lietuvišką kultūrą". "Aitvaro" vardu P. BIŠKEVIČIENĖ ir p. NAKROŠIENĖ sveikindamos visus pirmamečius šio vieneto dalyvius, apdovanojo gėlėmis. Šio ansamblio emblemos autorius p. LENAUSKAS dabartiniam vadovams įteikė jo paties pagamintą dovaną — kanklę.

"Gintaro" vadovė R. KARASIEJENĖ, tardama padėkos žodį, dėkojo visiems rengėjams, talkininkams, šokėjų tėvams ir visiems gausiai į šią šventę atsilankiusiems. Iš vadovės sužinota, kad torontieškieis "Gintaras" išrinktas šiais metais atstovauti Kanadą tautų Festivalyje Prancūzijoje.

Ypatinga padėka buvo pareikšta Andriui LAPINUI, Montrealio "Gintaro" orkestro vadovui. Jam buvo prisegtas specialus šio 25-čio ženklelis.

Šios gražios sukakties proga išleistas puikus albumas su daug ir be žodžių pasakančiomis nuotraukomis iš šio ansamblio veiklos, taipogi ir aprašymais, liečiančiais jo ilgametę, šakotą veiklą. Jį redagavo Toronte gyvenantis žurnalistas Vitalius MATULAITIS.

Šio jubiliejinio koncerto-banketo koordinatorių ir pagrindinis pranešėjas buvo V. BIRIETA. Dalyvavo per 750 svečių.

Buvo didinga, gražu ir nemąstama...

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ ROŠIŲ DRAUDA • 24 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DRESERIS

• Įsteigos tel. 233-3334 231-2661 231-6226 •

3830 BLOOR STREET WEST • ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

APDRAUDA

INSURANCE • Namų — Gyvybės
• Automobilių
• Komercinių

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West, Toronto, Ontario

V. Bačėnas All Seasons Travel s.p.

1551 Bloor Street W. Visais keliais reikais
TORONTO, ONTARIO Betkur pasauilyje skambinti
M6P 1A5 tel. 533-3531

KELIAUTOJŲ PATOGUMAI

Kelionių agentūros uždirba, gaudamos procentą iš lėktuvų bendrovių, laivų, ekskursijų organizatorių ir t.t. Jos, tačiau, nesistengia įpiršti jums atostogines keliones, kokių nepageidaujate, nes žino, kad kitą kartą galėsite nueiti į kitą agentūrą...

Pasirinkite išbandytą agentūrą, arba tokią, kuri prideda prie savo skelbimo raišles ACTA / Alliance of Canadian Travel Associations/ arba IATA /International Air Transport Association/. Tai užtikrina gerą profesionalinį patarnavimą. Nepasitikiškite vieno asmens, dalinio laiko agentūromis, kurios siūlo "specialią nuolaidą". Jų pasitangos geros, bet jie neturi profesinės apsaugos ir tokiu būdu jūs nesate apsaugoti. Jeigu užsakyto skrydžio /charter flight/ organizatorių subankrutuotų ir paliktų jūs nieko iš jo neapgautumėte.

Kelionių agentai gali jums surasti naudingiausias susisiekimo priemones arba atostogines specialias keliones. Jie gali jus painformuoti apie netinkamus klimato laikotarpius, laiko pakelį, tūmus ir politinius neramumus. Jie gali jums pagelbėti gauti pasą, vizą, skiepimus, kelionės čekius, draudimus, muštavimo taisykles, informuoti apie specialias dietas keliaujant, pagalbą vaikams, seniesiems ir ligoniams.

Pirkdami atostoginę kelionę, užsitikrinkite, ar viskas jums aišku, pav., transportas iš aerodromo į viešbutį, arbatpinigiai, kiek jums priklauso pavalgymų ir t.t. Į kai kurias keliones reikia užsiregistruoti porą mėnesių iš anksto. Pasitikrinkite, kokią dalį įmokėjimo atgautumėte, jeigu negalėtumėte numatyto laiku keliauti. Kelionės nutraukimo apdrauda /cancellation insurance/ kainuoja kelis dolerius, bet galėtų jums sutaupyti kelis šimtus. Jeigu būtų staigus reikalas nutraukti kelionę ir grįžti namo — tiktų naudotis

reguliariu skrydžiu. Su mima apdrauda jums galėtų būti atlyginama už bilieto ekstra kainą. Praneškite savo kelionių agentūrai, ar esate studentas, jaunesnis negu 26 m. ar vyresnis negu 60 m. amžiaus. Gali būti, kad tokiu atveju jums priklauso sumažintos kelionės kainos, arba lėjimas į muziejus, sporto rungtynes ir t.t.

Jeigu praleistumėte persėdimą į traukinį ar lėktuvą ar autobusą, galėtų prireikti užsimokėti už nenumatytą nakvynę ar valgį. Paklauskite lėktuvo arba traukinio patarnautojų ar jie sutinka jus tais patogumais aprūpinti. Jeigu ne-pasilaikykite visus kvitus ir pasitikrinkite pas savo agentą, ar jums už tai bus atlyginta.

Neverta pirkti žemėlapių, ar kelionės knygų, nes savo viešoje bibliotekoje galite visa tai gauti be užmokesčio. Galite parašyti turistų informacijos biurams, ambasadoms ir konsulatams-gausite spalvotas brošiūras su reikalingais paaiškinimais.

Agentai gali užsakyti jums viešbučiuose kambarius, bet dažniausiai jie yra brangesnės kategorijos. YMCA ir YWCA daugelyje kraštų turi savo namus su nuomojamais kambariais. Informacijos gaunamos YWCA of Canada, 571 Jarvis Street, TORONTO, M4Y 2J1, tel: /416/ 921-2117. Jaunimo Stotys suteikia vietą pernaktoti, dažniausiai reikia turėti savo miegmaišius. Informacijos gaunamos Canadian Hostelling Association, 333 River Road, Vanier City, K1L 3B9. Yra dar viena galimybė — Share Canada Program. Šiuo atveju, jūs pasiūlote šeimai praleisti atostogas jūsų bute, mainais galite naudotis jos butu užsienyje. Informacijos gaunamos kelionių agentūrose arba miesto rotušėje.

/Iš Canadian Scene, 1059, 1980m. gegužės 23 d., "Your money", by Lito Wolf. Laisvai vertė b.n./.

LIETUVIŲ NAMAI

• LNamams reikalingas tarnautojas Namų priežiūros ir kitiems darbams. Dėl informacijų prašoma kreiptis į LN vedėjo raštinę.

• LN VYRŲ BŪRELIS ruošia Johinių gegužinę Wasagoje /Tėvų pranciškonų stovyklavietėje/ birželio 21 d. 6 val. p.p.

• Lietuvių PENSININKŲ KLUBAS gegužės 22 d. buvo

LIETUVIŲ NAMAI

suruošęs gerai pavykusį metinį pobūvį-pietų. Svečiavosi ir Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubo nariai su savo choru.

KLB TORONTO APYLINKĖS VALDYBA posėdžiavo Lietuvių Namuose, kur svarstė ir artėjančio Karavano reikalus. Pasai jau yra gauti. Įsigyti galima Lietuvių Namuose, Anapilyje, Prisikėlimo Parapijoje.

ONTARIO SOCIALISTAI PARLAMENTE

Ontario Socialistų Partija, pasivadavusi NDP/ naujoji demokratų partija/ dalyvavo Ontario Parlamento konferencijos debatuose. 6 atstovai kalbėjo angliškai, prancūziškai, itališkai, portugaliskai, lenkiškai ir ukrainietiskai. Jie visi priminė kitoms atstovams, kad asimiliacija sunaikintų tautinių grupių šaknis ir pakenktų bendrajam Kanados gyvenimui. Kanada esanti daugia-kultūris kraštas ir Naujoji Konstitucija turėtų į tai atkreipti dėmesį.

• SENDŽIKAITĖ Aldona yra Šv. Juozapo gimnazijos mo-

kinė, įtraukta į garbės studentų sąrašą. Ankščiau ji buvo laimėjusi savo gimnazijos ir Toronto miesto surengtas rašinių varžybas ir dabar laimėjo Ontario provincijos varžybas. Jai teko premija.

• ČEPAITĖ Dana yra įtraukta į savo gimnazijos garbės studentų sąrašą.

LIETUVAITĖ DAUGIAKULTŪRIAME TEATRE

Daugiakultūrių Teatrų Sąjunga ruošia vakarą, kuriame anglų kalba bus vaidinamas veikalas "After Baba's Funeral". Tarpe įvairių tautybių, dalyvauja ir d. lietuvių: "Aitvaro" rež. A. Dargytė-Byszkiewicz ir S. Ramanauskas.

AR KALBI SU SAVO VAIKAIS TIK LIETUVIŠKAI?

JEIGU GERI IR GALI GERTI — "TAVO REIKALAS",
JEIGU NORI NUSTOTI — "MŪSŲ".

ATEIK Į LIETUVIŲ AA (ALCOHOLIC ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA
TREČIADIENĮ 119 MIMICO AVENUE (Royal York Rd.
ir Mimico Avenue kampas TORONTE) 7.30 v.v.
SKAMBINKIT : 487-5591

KAPITALAS LIETUVAI — NUOŠIMČIAI LIETUVYBEI.

Stokite nariais į Kanados Lietuvių Fondą — didės kapitalas ir nuošimčiai.
K.L. FONDAS

hamilton

Vienintelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

**Hamiltono Lietuvių
Kredito Kooperatyvas
"TALKA"**
830 Main Street East
L8M 1L6
telefonas 544-7125

sukaukęs virš 14 mil. dol. kapitalą
kviečia

visus lietuvius pasinaudoti teikiama paslaugomis.

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.) 6%
sutaupęs 11 1/2%
term. depozitus 1 m. 12%
term. depozitus 3 m. 11 1/2%
pensijų fondo 11 1/2%

IMAME UŽ:

asmenines paslaugas 14 1/2%
nekiln. turto pask. 15%
Nemokama gyvybės ir asm. paskatų draudimas.
Nemokamas pines žalių patarnavimas.
Kapitalas — virš \$14,000,000.

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val.,
penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.
Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

HAMILTON'O VYSK. VALANČIAUS LITUANISTINĖS
MOKYKLOS MOKINIAI, SĖKMINGAI UŽBAIGĘ MOKS-
LO METUS, ŽYGIUOJA Į PAMALDAS SU SAVO VE-
DĖJU K. MILERIU. Nuotr.: J. Miltenio

london, ont.

BAISIŲJŲ BIRŽELINIŲ TRĖMIMŲ MINĖJIMAS
Londono Apylinkės lietuvių Valdyba, kartu su ki-
tais pabaltiečiais, š. m. birželio mėn. 15 d., SEKMADIENĮ,
1 val. p. p., prie London'o Viktorijos Parke esančio Lais-
vės paminklo rengia 1941 m. baisiųjų birželinių
pabaltiečių trėmimo minėjimą.

Minėjime dalyvaus ir ukrainiečiai, kroatai,
vengrai. Taip pat pažadėjo atvykti ir lenkų išeiviai.

Maloniai kviečiama gausiai susirinkti
prie paminklo visus lietuvius - londoniš-
kius ir iš artimesnių apylinkių tautiečius. Pamaldos šia
intencija bus lietuvių bažnyčioje 11 val. ryto, birželio 15 d.

AR PASKAITAI SAVO VAIKUI LIETUVIŠKŲJŲ LIAUDIES
PASAKŲ? AR PADAINUOJI SU JUO DAINELIŲ?

APIE INFLIACIJĄ

Visi labai domisi inflacija: pinigų vertė krinta, vis-
kas brangsta. Ar ir senovėje yra buvę tokių reiškinių?

Istorikai sako, kad inflacija prasidėjo Romoje prieš
1600 metų, kai vyriausybė, norėdama papildyti savo iž-
dą, pradėjo leisti pinigus. Per šimtą metų inflacija ėjo
tikrai pasiutusių greičiu, ir po šimto metų, pavyzdžiui
grūdų kainos jau buvo pakilusios šimtą tūkstančių kartų!
Visa imperijos prekyba subyrėjo.

Tuo metu imperiją valdžiusieji imperatoriai stengė-
si aprūpinti liaudį, kad ji nemirtų badu. Dėl to ir duonos
būdamu duodama nemokamai ir į cirkus leidžiama velniui.
O kainos vistik kilo, ir imperatorius Dioklecianas net
išleido tokį sunkiai suprantamą kainoms ir pajamoms
tvarkyti įstatymą, o kai ir tai nieko nepadėjo, imperato-
rius pasitraukė ir, sako, pradėjo auginti kopūstus.

/ Iš NIDOS Kalendoriaus/

M. PHILIPPE IZZI
Président

SKAMINKIT -

\$1 kelnėms-
pristatant
ir atsiimant

365-7146

NETTOYEURS CLEANERS

7661-A-CENTRALE

5e AVENUE, LaSalle 365-7146

495-90e AVENUE,

coin BAYNE, LaSalle 365-1143

2955 ALLARD,

Ville Emard 766-2667

montreal

ŠOKIŲ ŠVENTĖS CHICAGOJE LOTERIJOS
BILIETUS GALIMA GAUTI "LITE" IR AV
PARAPIJOS KIOSKE.

JUOS ĮSIGYJANT, GALIMA LAIMĖTI NE-
MAŽAS SUMAS PINIGŲ. TAI PRISIDĖ -
TUME PRIE ŠOKIŲ ŠVENTĖS IŠLAIDŲ
PADENGIMO. PABANDYKITE LAIMĖ!

Mūsų Kredito Unijos nariui

A + A

MARTYNUI TREČIOKUI

mirus, jo žmonai MATILDAI bei visiems
giminėms ir artimiesiems nuoširdžia, užuojauta,
reiškia

Montrealio Lietuvių Kredito
Unijos "LITO" Valdyba

AR MATEI TIPIŠKA KANADIETI DABAR?

Pasižiūrėk
į veidrodį!

Multiculturalism/The Canadian Experience.

L'honourable Jim Fleming
Ministre d'Etat
Multiculturalisme

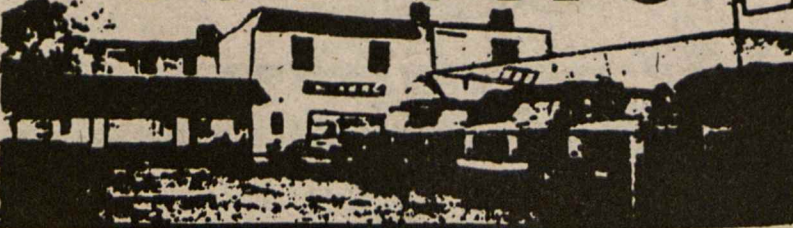
Honourable Jim Fleming
Minister of State
Multiculturalism

Canada

**GUY
RICHARD**
ROOFER — COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas, darbu patikimas stogadengys
GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba,
atliekama) sąžiningai ir prielaimomis kainomis. Skambinkite

364-1470

PAMINKLŲ GAMYBA

- MONUMENTS MANUFACTURER

TODORO & BIGRAS LTD.

6752 Sherbrooke Street East

Montreal, P.Q. H1N 1C9 • Tel. 255-4076

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J. F. Wilson & Sons Inc.

123 MAPLE BLVD

CHATEAUGUY

TEL 691-4703

5784 VERDUN AVE

VERDUN QUÉBEC

TEL 767-0846

MODERNIOS KOPLYČION

NL REIKALAI

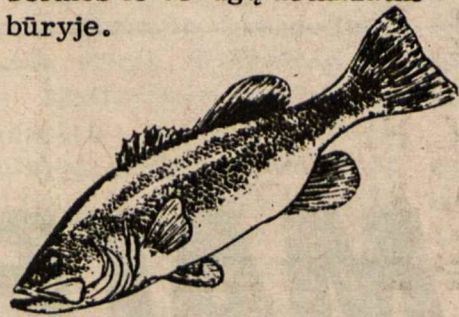
NL SPAUDOS VAJAS METU PARĖMĖ LAIKRAŠTĮ:
/ tęsinys /

OTTAWA, Ont.:
\$ 30, - V. SKILANDŽIŲ -
NAS;
Po \$ 20, - W. LAPENAT
V. KONGELIS, F. VIČIULIS;
S. STE. MARIE, Ont.:
\$ 33, - V. MOCKUS, \$ 20, -
S. DRUSKIS, \$ 14, - A. BAL -
ČIŪNAS, \$ 10, - G. PODERIS;
OSHAWA, Ont.:
\$ 15, - M. ZUBRICKAS, \$ 10, -
H. BUTKEVIČIUS;
KINGSTON, Ont.:
Po \$ 20, - P. KATELĖ, E. PETRULIS;
TILSONBURG, Ont.:
Po \$ 10, - A. RUDOKAS, J. VITAS;
WINDSOR, Ont.: - I. LEPARSKAS - \$ 18; PARIS, Ont.: - K. ČESNULIS - \$ 18; VAL CARON, Ont.: - K. ŠVIEŽIKAS - \$ 20; PEMBROKE, Ont.: - V. BAKŪNAS - \$ 25; LA SALLE, Ont.: - P. JANULIS - \$ 20; RAINY RIVER, Ont.: - J. KRATAVIČIUS - \$ 30; DON MILLS, Ont.: - J. GUSTAINIS - \$ 10; STONEY CREEK, Ont.: D. PATAMIS - \$ 25; WINCHESTER, Ont.: - S. LEKMAN - \$ 24; MOUNT HOPE, Ont.: - A. PETKEVIČIUS - \$ 18; NIAGARA FALLS, Ont.: S. JANUŠONIS - \$ 18; BALTIMORE, Ont.: - J. STANKUS - \$ 40; SUDBURY, Ont.: - Z. DANILEVIČIUS - \$ 20; TIMMINS, Ont.: - P. GAIGALAS - \$ 20; WATERLOO, Ont.: - M. KIAUPA - \$ 19; BRAMPTON, Ont.: - A. ALIŠAUSKAS - \$ 25; DELHI Ont.: - J. JOCAS - \$ 15;
CALGARY, Alta.:
\$ 35, - K. DUBAUSKAS, \$ 20, - M. LESČINSKAS, \$ 16, - S. ZALDOKAS;
WINNIPEG, Man.:
\$ 24, - J. MALIŠAUSKAS;
Po \$ 20, - L. STANIUS, R. TEKUTIS, V. SHERK, V. ZAVADSKAS, Kun. J. BERTASIUS;
VANCOUVER, B.C.:
\$ 16, - K. VANAGAS, \$ 10, - L. PEČIULIS.
Visiems nuoširdus AČIŲ!

• SABALYS Linas, Onutės ir Vytauto Sabalių sūnus, susižiedavo su Manon Cousineau. Vestuvės numatomos liepos mėnesį.

• DASYS Albertas, ištiktas širdies smūgio, paguldytas į Montreal General ligoninę.

• STAŠKEVIČIUS Arūnas atšventė savo gimimo dieną šeimos ir draugų nemažame būryje.

"NIDA" ATIDARĖ SEZONĄ
Medžiotojų - Žuvautojų Klubas NIDA pradėjo šių metų žuvavimo sezoną išvyka į Baskotong ežerą. Ten, gerokai į šiaurę, šiai išvykai pasitaikė nepalankus oras. Nepaprastai šalti vėjai pūtė beveik visą laiką. Nebodami jo, į Sturgeon Lodge ir David Camp suvažiavo gana didelis skaičius žuvavimo mėgėjų: Vincas Piečaitis, Br. Niedvaras, Algis Kličius, Jonas Petrulis, Petras Bunys, Juozas Šiaučius, St. Pocauskas, Kostas Andruškevičius, Joana Kęsgailienė, kun. J. Kubilius, SJ, Br. Šimonišis, Antanas Mikulis, Aug. Mylė, Alb. Urbonas, Genius Bunys, Eugenijus Dainius, Laima Dainienė.
Žuvavime pasižymėjo, daugiausia žuvų pagavo ir didžiausią dorę ištraukė - kun. J. Kubilius. Didžiausią lyde - ką pagavo K. Andruškevičius. Visi kiti žuvautojai negrįžo tuščiomis, pagavę didesnių ir mažesnių įvairių žuvų. Iki birželio mėn. 14 dienos yra sunkiau gauti kabiną, po tos datos - galima drąsiai vykti, vietų nereikia rezervuoti. Dalis šios išvykos žuvautojų linkę pakartoti išvyką birželio mėnesį, trečiąją ilgaįli savaitgalį. Atrodo, tai turėtų būti geriausias laikas.
Sturgeon Lodge, nors kainos pakeltos, bet dar pigiau, kaip kitur.
Daugiau informacijų gali - ma gauti pas NIDOS Klubą - p-ką Joną PETRULĮ, tel: 721-1656, vakarais.

BIRŽELIO TRĖMIMU MINĖJIMAS

L V Y K S

DOMINION SQUARE s. m. BIRŽELIO mėn. 12 d. KETVIRTADIENI 7 val. v.
- PADEDAMAS VAINIKAS PRIE PAMINKLO -
- SEN. JOHN CIACCIA ŽODIS -

KONCERTAS

MARY QUEEN OF THE WORLD KATEDROJE
(1085 Cathedral Ave. - prie Dominion Square)
Programoje dalyvauja AV VYRŲ OKTETAS su sol.: GINA ČAPKAUSKIENE
Vargonuoja ir diriguoja MME MADELEINE ROCH.
Minėjimą rengia BALTŲ FEDERACIJA

KLB MONTREALIO APYLINKES VALDYBA

ATVYKIME VISI KUO SKAITLINGIAUSIAI!

Mūsų Kredito Unijos nare!

A + A

MARIJAI LEKNICKIENEI

mirus, jos vyrai JONUI, dukrai JULIJAI su šeima, bei visiems giminėms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia -

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "LITO" Valdyba

PASKUTINĖS DRAUDIMO NAUJIENOS

1. APSIDRAUSTI INVENTORIŲ PAGAL JO DABARTINĘ PIRKIMO KAINĄ. Kainuoja tik \$25. - \$35. daugiau.
2. AUKSAS, SIDABRAS, DEIMANTAI, per paskutinius 2 metus pabrango 4 kartus - REIKIA APSIDRAUSTI ATATINKAMAI.
3. STANDARTINĖ POLICY DRAUDŽIA TIK \$1,000. - \$2,000. BRANGENYBES IR KILINIUS NUO VAGYSTĖS
4. TURINT DAUGIAU - REIKIA APSIDRAUSTI ATSKIRAI.

ADAMONIS INSURANCE
AGENCY INC. Tel.: 722-3545

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

UTAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas	6 %	Asmeninės nuo	16 %
Taupomasis s-tas	10.75 %	Nekiln. turto nuo	13.25 %
Pensijų planas	12.25 %	Čekių kredito	18 %
Term. ind. 1 m.	12 %	Investicines nuo	15.25 %

Duoda nemokamą gyvybės draudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemokama gyvybės drauda iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; šeštadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama, rečiau nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro

D. N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.
445 Jean Talon St. Suite 305 Montreal
Tel. 723-9181 Namų: 737-0844

Tel: Bus. 482-3460
Res. 366-7041

DANPAR REALTIES CORP.

310 VICTORIA AVE. SUITE 409
MONTREAL, P.Q. CANADA
H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
Investicijos J.A.V. ir kt. Kanados provincijose

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

EMBASSY FUR

Mfg. Reg'd

NAUJA KILINIŲ SIUVYKLA
Pertaiso ir pataiso kaili-
nius prieinama kaina.
1449 St. Alexander St.
Suite 209, Mayor Bldg.
Montreal, Que.
Tel: 845-2912

DR. J. MALIŠKA

DANTŲ GYDYTOJAS

1440 St. Catharine W.
Suite 600, Montreal, P.Q.
Tel: 866-8235
Namų: 488-8528

DR. A.O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1410 Guy St.
Suite 11-12 Montreal P.Q.
Tel: 932-6662
Namų: 737-9681

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., E.R.C.S.(C)

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West,
Suite 215, Montreal Que.

Tel. 931-4024

PHARMACIENS

PHARMACISTS

M. CUSSON - R. GENDRON
PHARMACIENS

Ouvert 9 a.m. à 10 p.m. Open.
Samedi: 9 a.m. à 9:30 p.m.
Dimanche: 10 a.m. à 9:30 p.m.
Livraison gratuite - Free delivery
Skubus ir nekainuojantis pristatymas

7626, rue Central St., Ville LaSalle

366-9742

365-0505

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng., LL.B., B.C.L.

4701 Barnantyne,
Verdun, Québec
H4G 1E6 (kampas 2-nd Ave.)

Tél. Bureau: 769-8824

Résidence: 366-6245

NOTARĖ

Rūta Pocauskas B.C.L.

NOTAIRE NOTARY
TITLE ATTORNEY

5947 Park Ave. Montreal, P.Q. H2V 4H4

Tel: 279-1161 Res. 453-9142

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS, B.A., B.C.L.

4 NOTRE-DAME E. SUITE 504

MONTREAL, QUEBEC H2Y 1B7 TEL.: 878-2534

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

3 Place Ville Marie, Suite 627

Montreal, P.Q. H3B 2E3

Tel: (514) 871-1430

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame St., E. Suite 205

Montreal, P.Q. H2Y 3P6

Tel: 866-2063, 866-2064

DĖMESIO ŽUVAUTOJAMS

BASKOTONG EŽERAS - STURGEON LODGE puiki
žuvavimo vieta, švarios kabinos, baras, laivai,
motorai, žuvelės!

Užsisakykite vietas - STURGEON LODGE
Box 119, R.R. 2
Maniwaki, Que.
Tel. (819) 449-4355.

Fleuriste Bernec (63) Ltée

GĖLININKAS
MALONIAI, GREITAI IR PATYRUSIAI.
PATARNAUJA LYAIRIONIS PROGOMIS
LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS
SPECIALISTAS.
285 - 2e AVENUE, LASALLE QUE. H8P 2G7
365-0511

Maurice Kaplan

Kailių siuvėjas -

JUOZAS GRAŽYS Tel. 767-6183

- Didelis pasirinkimas gatavų palų
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisau ir remeliuoju
- Siuvu ir parduodu

1449 RUE ST-ALEXANDRE
SUITE 500A

MONTREAL, QUEBEC
H3A 2G6

TÉL. 288-9646

montreal west automobile

PONTIAC • BUICK • ASTRE

* NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ
IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ.

* NEITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS

AUTOMOBILIŲ ĮSIGYTI

* MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI IR SU

ĮŠIMTINI JŪMS, PASITARNAUS!

* UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE!

PASINAUDOKITE!

LEONAS GURECKAS

SALES MANAGER

PASIKALBĖKITE SU

Menageriu LEO GUREKAS

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

(At the end of Sherbrooke Street West). 489-5391